TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

Udržitelná výkonnost ekologicky zaměřených ubytovacích zařízení

Bakalářská práce

Studijní program:	B6208 Ekonomika a management
Studijní obor:	Ekonomika a management služeb – Cestovní ruch
Autor práce:	**Tereza Hrubá**
Vedoucí práce:	Ing. Ladislava Míková Katedra podnikové ekonomiky a managementu

Liberec 2021

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

Zadání bakalářské práce

Udržitelná výkonnost ekologicky zaměřených ubytovacích zařízení

Jméno a příjmení: **Tereza Hrubá**
Osobní číslo: E18000043
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Ekonomika a management služeb – Cestovní ruch
Zadávající katedra: Katedra podnikové ekonomiky a managementu
Akademický rok: **2020/2021**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod do problematiky udržitelné výkonnosti podniku a ekologického podnikání.
2. Specifika trhu ekologicky zaměřených ubytovacích zařízení.
3. Zhodnocení strategie vybraného ubytovacího zařízení z hlediska jeho ekonomické a ekologické udržitelnosti.
4. Plán transformace ubytovacího zařízení na zařízení ekologicky zaměřené.
5. Shrnutí a formulace závěrečných doporučení.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: 30 normostran
Forma zpracování práce: tištěná/elektronická
Jazyk práce: Čeština

Seznam odborné literatury:

- KAŠPAROVÁ, Klára a Vilém KUNZ. 2013. *Moderní přístupy ke společenské odpovědnosti firem a CSR reportování*. Praha: Grada. Management (Grada). ISBN 978-80-247-4480-3.
- MULAČOVÁ, Věra a Petr MULAČ. 2013. *Obchodní podnikání ve 21. století*. Praha: Grada. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4780-4.
- KŘÍŽEK, Felix a Josef NEUFUS. 2014. *Moderní hotelový management: nové trendy a metody v řízení hotelů, aktualizované informace o hotelovém provozu a jeho organizaci, optimalizace provozu s ohledem na ekologii a etiku, praktické příklady a fotografická příloha*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4835-1.
- PAVLÁKOVÁ DOČEKALOVÁ, Marie, KOCMANOVÁ, Alena a Jiří HŘEBÍČEK, ed. 2013. *Měření podnikové výkonnosti*. Brno: Littera. ISBN 978-80-85763-77-5.
- MUNASINGHE, Mohan. 2019. *Sustainability in the Twenty-First Century: applying sustainomics to implement the sustainable development goals*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 978-1-108-40415-0.
- PROQUEST. 2020. *Databáze článků ProQuest* [online]. Ann Arbor, MI, USA: ProQuest. [cit. 2020-09-20]. Dostupné z: http://knihovna.tul.cz/

Konzultant: Stanislava Jarolímková, Cestovní Agentura Trumf, majitelka

Vedoucí práce: Ing. Ladislava Míková
Katedra podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání práce: 1. listopadu 2020
Předpokládaný termín odevzdání: 31. srpna 2022

L.S.

Ing. Aleš Kocourek, Ph.D.
děkan

prof. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 1. listopadu 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

25. dubna 2021 Tereza Hrubá

Anotace

V úvodu se bakalářská práce zaměřuje na problematiku udržitelnosti a zabývá se udržitelnou podnikovou výkonností. Bakalářská práce zmiňuje její ukazatele, nástroje měření a vysvětluje, jak se chová ekologický podnik. Na to navazuje část specifikující trh ekologických ubytovacích zařízení, které mají své nabízené služby certifikovány ekoznačkou a šetrněji fungují v souladu s ochranou životního prostředí. Na teoretická východiska navazuje zhodnocení strategie vybraného ubytovacího zařízení, které je označeno za ekologické a vlastní certifikát ochranné známky. Ze získaných informací se následně bakalářská práce zaměřuje na transformaci neekologického ubytovacího zařízení na zařízení ekologické. Závěr bakalářské práce shrnuje vytvoření transformačního plánu a poskytuje doporučení podniku k její úspěšné realizaci.

Klíčová slova

Ekologické ubytování, ekoznačení, transformace, udržitelná podniková výkonnost, udržitelnost

Annotation

Sustainable performance of ecologically oriented accommodation enterprise

In the introduction, the bachelor thesis focuses on the issue of sustainability and deals with sustainable business performance. The bachelor thesis mentions its indicators, measurement tools and explains how an ecologic company behaves. This is followed by a section specifying the market of ecological accommodation enterprises, which have their services offered certified by the ecolabel and operate more gently in accordance with environmental protection. The theoretical basis is followed by an evaluation of the strategy of the selected accommodation enterprise, which is marked as ecological and own certificate of the trademark. From the obtained information, the bachelor's thesis then focuses on the transformation of non-ecological accommodation enterprise into ecological enterprise. The conclusion of the bachelor thesis summarizes the creation of a transformation plan and provides recommendations to the company for its successful implementation.

Keywords

Ecolabel, ecologic accommodation, sustainable business performance, sustainability, transformation

Poděkování

Chtěla bych poděkovat své vedoucí bakalářské práce paní inženýrce Ladislavě Míkové za odborné vedení a za veškeré cenné rady, které mi byly nápomocné pro její zpracování. Mé poděkování patří též podnikům, které mi poskytly údaje pro zpracování praktické části.

Obsah

Seznam ilustrací 13
Seznam tabulek 14
Seznam použitých zkratek 15
Úvod 16
1 Úvod do problematiky udržitelné výkonnosti podniku a ekologického podnikání 17
1.1 Udržitelnost 17
1.2 Udržitelnost podniku 20
1.2.1 Ekonomický pilíř 21
1.2.2 Sociální pilíř 21
1.2.3 Environmentální pilíř 21
1.3 Výkonnost 22
1.4 Ukazatel udržitelné podnikové výkonnosti 22
1.4.1 Environmentální výkonnost 23
1.4.2 Sociální výkonnost 26
1.4.2.1 Global Reporting Initiative 27
1.4.3 Ekonomická výkonnost 28
1.4.3.1 Zdroje pro finanční analýzu 29
1.4.4 Corporate Governance 29
1.5 Nástroje měření podnikové výkonnosti 30
1.5.1 Balanced scorecard 30
1.5.2 ISO normy 31
1.5.2.1 ISO 9001 – Řízení kvality 31
1.5.2.2 ISO 14001 – Environmentální management 32
1.6 Ekologické podnikání 32
2 Specifika trhu ekologicky zaměřených ubytovacích zařízení 33
2.1 Dělení ubytovacích zařízení 33
2.2 Kategorie ubytovacích zařízení 33
2.3 Ubytovací zařízení dle klasifikace 35
2.4 Ekologické ubytování 35
2.5 Certifikace ekologických ubytování 35
2.5.1 Ekoznačka Evropské unie 37

2.5.2 Ekologicky šetrný výrobek a služba ... 37
2.6 Ekologická zařízení v České republice ... 38
2.6.1 Podnik X ... 38
2.7 Green management ... 38
2.7.1 Systém environmentálního managementu ... 39
2.7.1.1 Norma ISO 14001 ... 40
2.7.1.2 Systém environmentálního řízení a auditu ... 40
3 Zhodnocení strategie vybraného ubytovacího zařízení z hlediska jeho ekonomické a ekologické udržitelnosti ... 42
4 Plán transformace ubytovacího zařízení na zařízení ekologicky zaměřené ... 46
4.1 Povinná kritéria ... 47
4.1.1 Kritéria týkající se celkového řízení ... 48
4.1.2 Energetická kritéria ... 50
4.1.3 Kritéria týkající se vody ... 53
4.1.4 Kritéria týkající se odpadu a odpadních vod ... 55
4.1.5 Další kritéria ... 56
4.2 Nepovinná kritéria ... 57
4.2.1 Energetická kritéria ... 58
4.2.2 Kritéria týkající se vody ... 60
4.2.3 Kritéria týkající se odpadu a odpadních vod ... 61
4.2.4 Další kritéria ... 62
5 Shrnutí a formulace závěrečných doporučení ... 64
Závěr ... 68
Seznam použité literatury ... 69
Seznam příloh ... 73

Seznam ilustrací

Obrázek 1: Principy udržitelnosti 19
Obrázek 2: Environmentální, ekonomická a sociální udržitelnost 20
Obrázek 3: Souvislost mezi ESG a CG výkonnosti podniku 23
Obrázek 4: Ukazatele sociální výkonnosti 27
Obrázek 5: Model Balanced Scorecard 30
Obrázek 6: Počet ubytovacích zařízení podle kategorie v ČR 35
Obrázek 7: Ekoznačka EU 37
Obrázek 8: Česká ekoznačka 37
Obrázek 9: Fungování green managementu 39
Obrázek 10: 5P podniku X 43
Obrázek 11: Postup transformace 46
Obrázek 12: Přehled povinných kritérií 47
Obrázek 13: Vybraná nepovinná kritéria 57

Seznam tabulek

Tabulka 1: Klíčové environmentální ukazatele výkonnosti podniku 25
Tabulka 2: Náklady na splnění povinných kritérií 65
Tabulka 3: Náklady na splnění nepovinných kritérií 66

Seznam použitých zkratek

CG	Správa a řízení společnosti Corporate governance
EMS	Environmentální Management Environmental Management Systems
EMAS	Systém řízení podniku a auditů z hlediska ochrany životního prostředí Eco-Management and Audit Scheme
ESG	Environmentální, sociální a Corporate Governance ukazatelé výkonnosti Environmental, Social and Corporate Governance
EŠS	Ekologicky šetrná služba
EŠV	Ekologicky šetrný výrobek
KPIs	Klíčové ukazatele výkonnosti
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj Organisation for Economic Co-operation and Development
TOE	Množství energie uvolněné při spalování jedné tuny ropy, cca 42 GJ Ton of Oil Equivalent
UPV	Udržitelná podniková výkonnost

Úvod

Začátkem se bakalářská práce zabývá problematikou udržitelné výkonnosti podniku a ekologického podnikání. Bakalářská práce zmiňuje princip fungování udržitelnosti a charakterizuje její jednotlivé části. Na to navazuje část rozebírající ukazatel udržitelné podnikové výkonnosti a následně jsou podrobněji popsány nástroje, díky kterým lze podnikovou výkonnost měřit.

Nedílnou součástí je kapitola zabývající se specifikací trhu ekologických ubytovacích zařízení. Nejprve je provedeno seznámení s všeobecným rozdělením ubytovacích zařízení, kategorizací a možností jejich klasifikace. Práce se zaměřuje na místní trh z hlediska ekologických ubytovacích zařízení, které jsou oceněny certifikáty, které vyjadřují jejich šetrnější chování v souladu s ochranou životního prostředí. Současně je zmíněn systém environmentálního managementu a možnosti zavedení takového řízení v podniku.

Navazující kapitola se zabývá zhodnocením strategie aktuálně jediného ekologicky certifikovaného ubytovacího zařízení v České republice z hlediska jeho ekonomické a ekologické udržitelnosti. Informace pro jeho zhodnocení byly získány ve spolupráci se zaměstnankyní ubytovacího zařízení formou řízeného rozhovoru.

Cílem bakalářské práce je provést transformaci neekologického ubytovacího zařízení na zařízení ekologicky zaměřené. Přeměna neekologického podniku proběhne vzhledem k vytvořenému transformačnímu plánu.

Závěr bakalářské práce na základě získaných poznatků shrnuje a formuluje doporučení pro transformující ubytovací zařízení.

1 Úvod do problematiky udržitelné výkonnosti podniku a ekologického podnikání

Kapitola seznamuje s pojmem udržitelnost a dále rozebírá ukazatele udržitelné podnikové výkonnosti včetně toho, jak se taková podniková výkonnost měří.

1.1 Udržitelnost

Organizace spojených národů se v době 20. století snažila najít řešení nesouladu mezi hospodářským růstem a narušováním přírodních zdrojů. Konkrétně v roce 1987 byla vydána zpráva nesoucí název „Naše společná budoucnost“, jejímž hlavním jádrem je ekonomický rozvoj, který se nikdy nemusí zastavit, ba naopak může se stát trvale udržitelným. Ve zprávě byl definován udržitelný rozvoj jako rozvoj, který dokáže naplnit potřeby současné generace, aniž by bylo omezeno naplnění potřeb generací budoucích. (Moldan, 2015)

Udržitelný rozvoj podle Evropského parlamentu znamená rozvoj, který zlepšuje životní úroveň a blahobyt lidí v souladu s kapacity ekosystémů při zachování přírodních kvalit pro současnou i budoucí generaci. (Nováček, 2010)

Profesor Mohan Munasinghe popisuje udržitelný rozvoj jako jakýsi proces, který zlepšuje rozsah příležitostí a lidem dovolí v dlouhodobém časovém měřítku dosahovat svých tužeb. K dosahování touhy a plného potenciálu dochází při zachování ekonomických, environmentálních a sociálních systémů. Udržitelný rozvoj se snaží o neustálé zlepšování nynější kvality života v rámci nízkého využívání zdrojů. Díky tomu jsou budoucím generacím zdroje zachovány, které pozitivně přispějí k jejich kvalitě života. (Munasinghe, 2019)

V mnoha publikacích jsou zmíněny dva pojmy, které jsou úplně totožné, ale někteří tvůrci používají stále oba dva. Jedná se o pojem „trvale udržitelný rozvoj“ a „udržitelný rozvoj“. Trvale udržitelný rozvoj byl pojem, který se v českém jazyce dříve vyskytoval a je dokonce charakterizován v Zákoně o životním prostředí č. 17/1992 Sb., ale později se slovo „trvale“ vypustilo. (Moldan, 2015)

Pojem udržitelnost lze definovat jako hospodářský rozvoj uspokojující potřeby v přítomném čase. S výhledem do budoucnosti se rozvoj snaží naplňovat požadavky bez omezení

a oslabování možností v naplnění vlastních potřeb následujících generací. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Epstein (2014) uvádí, že udržitelnost funguje na základě devíti principů. Obrázek 1 shrnuje jednotlivé principy udržitelnosti. (Epstein, 2014)

Prvním principem je etika, do kterého lze zařadit společnosti, které vytvářejí a propagují poctivé a spravedlivé standardy při svém jednání. Stejné jednání očekávají i od svých obchodních partnerů, distributorů, dodavatelů a všech zainteresovaných osob. Etické společnosti používají vysoké standardy chování pro své zaměstnance. (Epstein, 2014)

Následujícím principem je řízení firmy, které se snaží spravovat všechny zdroje svědomitě a efektivně a vylepšuje finanční i lidský kapitál. (Epstein, 2014)

Třetím principem je správa věcí veřejných. Jedná se o princip transparentnosti a o zveřejňování informací zúčastněným stranám společnosti. Transparentní společnosti poskytují úplné informace stávajícím i potenciálním investorům a věřitelům. Podniky jednají otevřeně a komunikace se váže k minulým, současným i budoucím finančním výsledkům společnosti. (Epstein, 2014)

Následujícím principem jsou obchodní vztahy. Společnosti musí ve svých vztazích podporovat vzájemnost s dodavateli tím, že s nimi zacházejí jako s budoucími partnery. Společnosti si vybírají dodavatele nejen na základě ceny, ale rozhodují se i na základě sociálního, etického a environmentálního chování. (Epstein, 2014)

Pátý princip zmiňuje finanční návratnost a ziskovost firmy. Podnik se snaží o co největší návratnost investic a zároveň ochranu majetku firmy. (Epstein, 2014)

Další princip se zaobírá zapojením komunity a ekonomického rozvoje. Společnosti si čím dál tím víc uvědomují, že je dobré z dlouhodobého zájmu udržovat prospěšné vztahy. Podniky podporují vzájemně prospěšné vztahy mezi společností a komunitou. (Epstein, 2014)

Hodnota produktů a služeb je jedním z následných principů. Instituce si musí specifikovat vztah a závazky ke svým spotřebitelům, jejichž potřeby, přání a práva jsou společností respektovány. Snaží se poskytovat co nejvyšší úroveň hodnoty produktů a služeb. (Epstein, 2014)

Předposledním principem jsou pracovní postupy, které si musí daná společnost určit. V případě přijetí této zásady se firma zapojí do řízení, které podporuje několik oblastí. Firma podporuje osobní a profesionální rozvoj zaměstnanců, rozmanitost a posílení jejich postavení. Společnosti své zaměstnance považují za velmi vážené spolupracovníky a respektují jejich práva na spravedlivé postupy, konkurenceschopné mzdy, výhody a bezpečné pracovní prostředí. Společnosti touto zásadou investují do péče o své zaměstnance a zvyšují úroveň spokojenosti zaměstnanců. (Epstein, 2014)

Poslední princip zastupuje ochranu životního prostředí. Podniky se snaží o ochranu životního prostředí a podporu udržitelného rozvoje. Společnosti se zavazují šetrněji využívat přírodní zdroje. Přijetím této zásady se podnik taky zavazuje k co největšímu využívání recyklovaných a opětovně použitelných materiálů, životnosti a minimalizaci balení produktů. (Epstein, 2014)

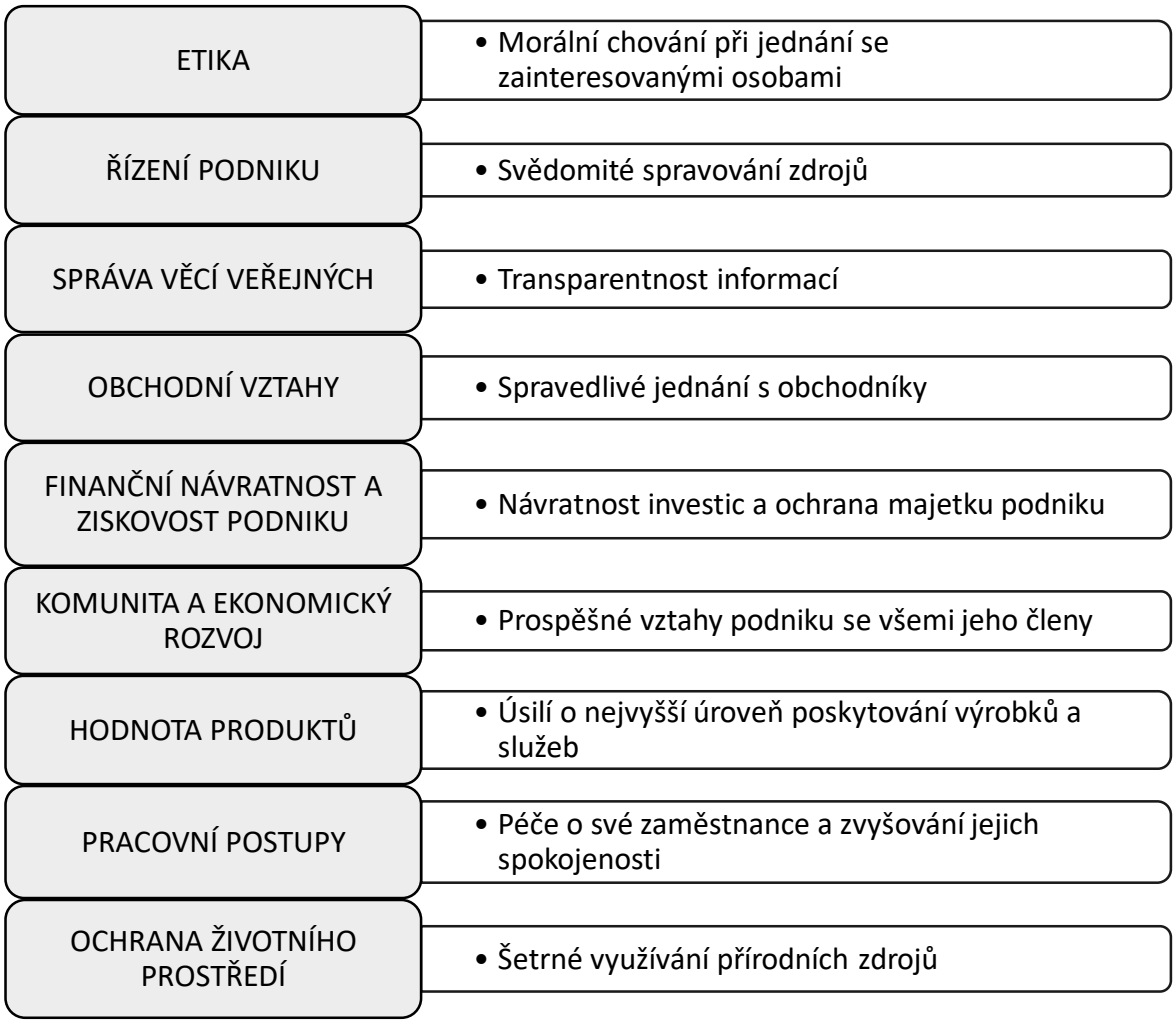

Obrázek 1: Principy udržitelnosti

Zdroj: vlastní zpracování dle (Epstein, 2014)

1.2 Udržitelnost podniku

Udržitelnost podniku nabírá čím dál více na důležitosti a bývá klíčovým faktorem pro úspěšně podnikající subjekty. Podnikáním se vytvářejí hodnoty pro vlastníky nebo akcionáře, které mívají dlouhodobý charakter. Hodnoty se tvoří akceptováním příležitostí a řízením rizik, které vyplývají z ekonomického, environmentálního a sociálního vývoje. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Udržitelnost podniku musí být v rovnováze a také být ve vyváženosti s environmetální, sociální i ekonomickou oblastí. Udržitelnost funguje na bázi splnění třech základních aspektů. Jádrem udržitelnosti je účinná ochrana životního prostředí a šetrné využívání přírodních zdrojů. Dále je to udržení vysoké a stabilní úrovně ekonomického růstu a zaměstnanosti s dobrými pracovními podmínkami. V neposlední řadě je to respektování materiálních i duchovních potřeb každého člena společnosti. (Mulačová, 2013)

Obrázek 2 znázorňuje udržitelný rozvoj, který se skládá z rovnováhy všech tří pilířů. Udržitelnost se nachází v bodě rovnováhy mezi nimi a znázorňuje vyrovnanost mezi vývojem ekonomiky, životní úrovní obyvatelstva a zátěží životního prostředí. (Základní pojetí konceptu udržitelného rozvoje, 2021)

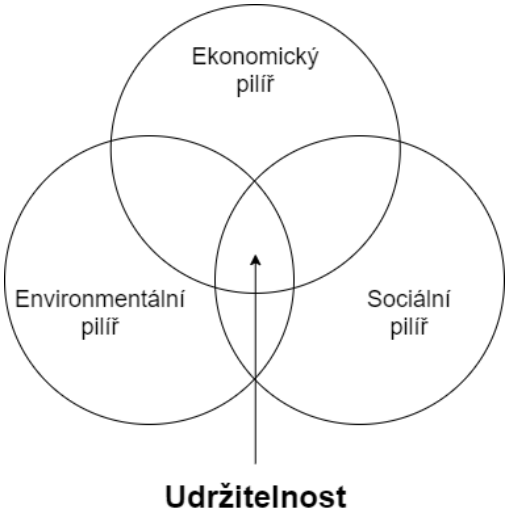

Obrázek 2: Environmentální, ekonomická a sociální udržitelnost

Zdroj: vlastní zpracování dle (Pavláková Dočekalová, 2013)

Na udržitelnost se nesmí nahlížet z několika úhlů či dílčích částí. Udržitelnost je třeba vidět komplexně, protože všechny tři pilíře mají stejnou váhu. (Mulačová, 2013)

Udržitelnost subjektu je možno vysvětlit i jako skupinu strategií, které dovolí při své činnosti uspokojovat potřeby sociální pomocí ekonomických prostředků. Během tohoto procesu je nutné respektovat environmentální limity. V minulosti bylo hlavním cílem podniků maximalizovat své zisky. S postupem času tomu už tak není a firmy berou ohled i na jiná kritéria. Firmy se snaží obstarat udržitelné řízení pomocí rovnováhy mezi environmetálním, sociálním a ekonomickým pilířem. (Pavláková Dočekalová, 2013)

1.2.1 Ekonomický pilíř

V minulosti bylo zcela normální, že s přírodními zdroji bylo nakládáno tak, jako kdyby byly neomezené a populace k nim měla nekonečný přístup. Výsledky ekonomiky znázorňují především jen ceny materiálů přírodních zdrojů, které byly použity, na rozdíl od vyjádření také znečištění a vyčerpávání přírodních zdrojů. (Jeníček, 2010)

Při výrobě jsou přírodní zdroje transformovány a některé části z nich se stanou odpadem, který není možné dál jakkoliv využít. V momentě kdy spotřebitelé spotřebovávají vyrobené produkty a vyčerpají jejich užitnou hodnotu, se z nich znovu stává odpad. Tento koloběh je pro ekonomiku nefungující a je cílem zajistit takový koloběh, který bude formovat zisk. Koloběh by měl fungovat jako opravdový a tím dojde k přenechání přírodních zdrojů pro budoucí generace. (Co je udržitelný rozvoj, 2021)

1.2.2 Sociální pilíř

Sociální pilíř zahrnuje jeden z cílů udržitelného rozvoje, kterým je kvalita života. Kvalitou se chápe zdraví osob, vzdělávání a hmotné zabezpečení. Bohužel chudoba doprovází nemálo zemí a osob, díky které se udržitelnost nemůže stát, jakou by měla být. (Jeníček, 2010)

Společnost by se měla chovat tak, aby konala spravedlivě, odpovědně, vzdělaně a také by se měla zajímat o to co se děje ve společnosti. Udržitelná společnost se chová k ostatním s úctou a respektem a dokáže se pozitivně odrazit v oblasti vzdělávání a pracovním naplnění. (Co je udržitelný rozvoj, 2021)

1.2.3 Environmentální pilíř

Environmentální pilíř upozorňuje na to jak moc je hospodářská činnost závislá na přírodních zdrojích. Lidstvo během posledních desetiletí narušovalo životní prostředí, a proto je potřeba ho začít dostatečně chránit a nepokračovat v jeho ničení. Příroda dává civilizaci k dispozici

nejen své přírodní zdroje, jako jsou materiály či nehmotné věci, ale také prostředí, ve kterém je společnost schopna žít. Snad dosud jediným způsobem jakým dosáhnout ochrany životního prostředí jsou samotní lidé. Záleží právě na nich a jejich ohleduplnosti jakým stylem se bude jejich životní styl vyvíjet. (Jeníček, 2010)

1.3 Výkonnost

S výkonností je možné se setkat takřka na každém kroku v různých oblastech oborů, a proto je k dispozici několik definic. Nejčastěji výkonnost lze vyjádřit jako popsání způsobu dosaženého výsledku a jeho průběhu a jakou metodou podnik vykonává svou činnost. Výkonnost zobrazuje činnosti a současně i popis jejich vykonávání, oproti výkonu, který lze charakterizovat jen jako výsledek činnosti neboli finální stav. (Vodáková, 2016)

Wagner (2009) tvrdí, že výkonnost je možno obecně charakterizovat jako způsob, kterým sledovaný subjekt provádí svou činnost na podstatě podobnosti s referenčním jevem provedení této činnosti. Referenční jev může například představovat činnost jiného skutečného podniku. Výkonnost zkoumaného subjektu se porovnává s výkonností referenčního jevu na základě kritérií určených k vysvětlení vztahu mezi podniky. (Wagner, 2009)

1.4 Ukazatel udržitelné podnikové výkonnosti

Pavláková Dočekalová (2013) uvádí, že za úspěchy podniků stojí především využití konkurenční výhody, která dokáže vynést firmy ve vedení na trhu. Právě nadnárodní společnosti si úspěch získávají tím, že se zaměřují na udržitelnou výkonnost podniku, pružně reagují na nové podmínky na trhu, stále měří a vyhodnocují svou podnikatelskou výkonnost. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Aby byla udržitelná podniková výkonnost kompletní, je třeba ke všem třem pilířům přidat ještě jeden. CG neboli Corporate Governance lze chápat jako seznam pravidel, podle kterých se podniky řídí. Přidáním ještě jednoho pilíře, CG výkonnosti, můžou společnosti globálně charakterizovat problémy, o kterých investoři uvažují. Je nutné se orientovat na předávání informací investorům, akcionářům a jiným osobám. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Jedním z ukazatelů hodnotící UPV, neboli udržitelnou podnikovou výkonnost, je ukazatel ESG a ekonomická výkonnost. ESG neboli environmentální, sociální a CG ukazatelé výkonnosti představují nefinanční ukazatele. Finanční ukazatele zastupuje ukazatel

ekonomické výkonnosti. Spojením environmetálních, sociálních, Corporate Governance a ekonomickým ukazatelů výkonnosti vzniká udržitelná podniková výkonnost. Obrázek 3 znázorňuje udržitelnou podnikovou výkonnost. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Při měření environmentální, sociální a ekonomické výkonnosti je třeba využívat klíčové ukazatele výkonnosti (KPIs), které zachycují souvislost mezi ESG, ekonomickou výkonností a pokroky ve strategii k udržitelnosti. Podniky by měly rozvíjet a využívat přiměřené finanční i nefinanční ukazatele výkonnosti. Užíváním KPIs může podnik pomoci v plánování a řízení svých ESG priorit. (Pavláková Dočekalová, 2013)

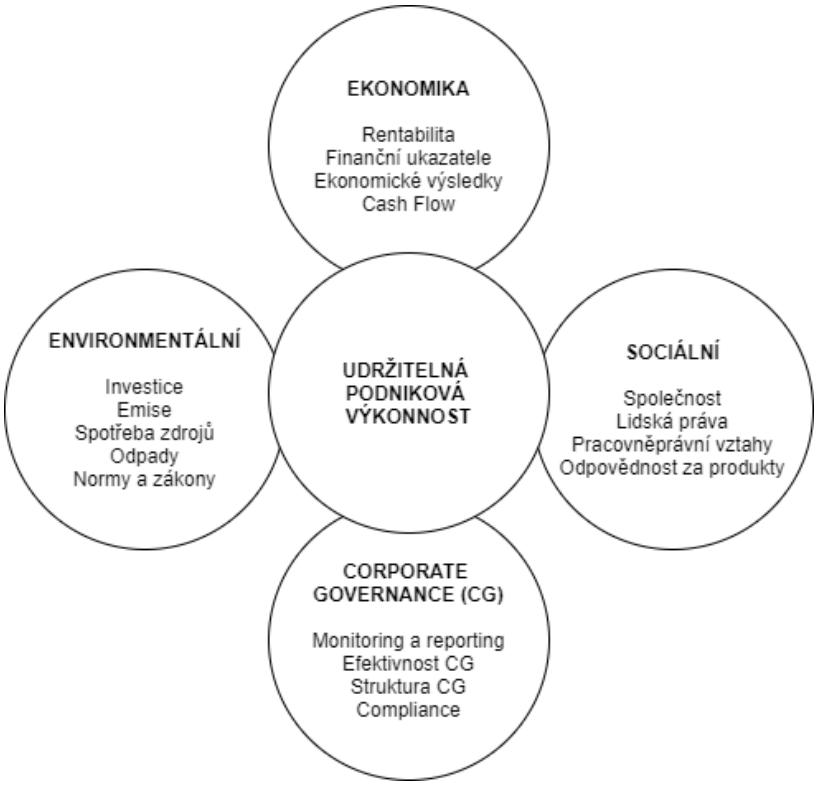

Obrázek 3: Souvislost mezi ESG a CG výkonnosti podniku

Zdroj: vlastní zpracování dle (Pavláková Dočekalová, 2013)

1.4.1 Environmentální výkonnost

Společnosti hledají možnosti jak pochopit svou environmentální výkonnost, udržet ji a případně ji zlepšit. Řízení činností podniku, výrobků i služeb, může mít velký dopad na životní prostředí. Zlepšení firmy lze dosáhnout účinnými procesy. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Hodnocení environmentální výkonnosti lze chápat jako shromažďování, hodnocení dat a informací. Celý tento proces probíhá průběžně a zajišťuje hodnocení aktuální výkonnosti podniku a případně trendů v daném časovém období. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Ukazatel environmentální výkonnosti znamená poskytnutí údajů pro vyhodnocení rozvoje v oblasti životního prostředí a posudek zadaných cílů managementem. Dalším účelem environmentální výkonnosti jsou techniky a procesy o budoucím vývoji podniku snižující environmentální dopady organizace. Dále je to zodpovězení otázek ostatním osobám, jako manažerům, investorům a jiným zainteresovaným osobám, které se týkají životního prostředí. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Aktivitami podniku, které se týkají životního prostředí, můžou být ekologická výroba, produkty a jejich ekologické balení a služby. Kromě toho šetrný způsob přepravy materiálu a zboží, recyklace a využívání recyklovaného materiálu. Neodmyslitelně sem patří i úspora energie, vody a ochrana přírodních zdrojů. Soulad s normami a standardy spolu s poskytováním přesných ekologických informací o výrobcích, službách a aktivitách jsou další možnou aktivitou podniku. (Pavláková Dočekalová, 2013)

K výše zmíněným aktivitám je třeba přiřadit i ukazatele, které se budou sledovat. Data by měla být co nejvíce přesná, ověřitelná a vědecky podložená. Měla by být také srovnatelná, reprezentativní, pružně adaptovatelná a nákladově efektivní. Data by měla napomáhat optimálnímu odhadu následujícího vývoje. (Pavláková Dočekalová, 2013)

V druhé fázi si podniky určí KPIs a nové doplňkové ukazatele, týkající se environmentálních hledisek. Tabulka 1 popisuje klíčové environmentální ukazatele výkonnosti. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Tabulka 1: Klíčové environmentální ukazatele výkonnosti podniku

Klíčové environmentální ukazatele výkonnosti podniku (KPIs)		
Ukazatele	**Vyjádření**	**Jednotka**
Účinnost materiálové spotřeby	Hmotnostní tok různých používaných materiálů v organizaci za jeden rok (vyjma nosičů energie a vody)	t (tuna)
	Podíl použitých recyklovaných vstupních materiálů	% (z celkových vstupních materiálů)
Energetická účinnost	Celková roční spotřeba energie organizace	t (tuna ropného ekvivalentu TOE)
	Celková roční spotřeba energie vyrobená z obnovitelných zdrojů energie	t (tuna ropného ekvivalentu TOE)
Vodní hospodářství	Celková roční spotřeba vody	m^3/rok
Odpadové hospodářství	Celková roční produkce odpadu	t (tuna)
	Celková roční produkce nebezpečného odpadu	t (tuna) nebo kg (kilo)
Biologická rozmanitost (biodiverzita)	Využití půdy	m^2 (zastavěné plochy)
Emise do ovzduší	Celkové roční emise skleníkových plynů	t (tuna ekvivalentu CO_2)

Zdroj: vlastní zpracování dle (Pavláková Dočekalová, 2013)

V části materiálové účinnosti se měří použitý materiál, který je získáván z interních zdrojů a od dodavatelů. Veškerý používaný materiál se v podniku vyměřuje na základě hmotnosti či objemu. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Následujícím ukazatelem je energetická účinnost, kterou lze rozdělit do dvou kategorií. První z nich je energie primární, kterou je například zemní plyn pro vytápění. Druhou z nich je energie přechodná, pod kterou si lze představit elektřinu pro osvětlení. Energii si může podnik zakoupit nebo přímo vytěžit (uhlí, zemní plyn, nafta), sklidit (energie biomasy) či zachytit (sluneční, větrná energie). Obnovitelnými zdroji, které podnik získává z přírodních procesů, jsou energie ze slunce, větru, oceánu, vodní síly, biomasy, z geotermálních zdrojů, biopaliv a z vodíku. (Pavláková Dočekalová, 2013)

V odvětví vodního hospodářství se uvádí voda z povrchové vody, do kterého se řadí i voda z řek, jezer a mokřin. Započítává se do něho i podzemní voda, dešťová voda, odpadová voda

z jiné společnosti a dodávky vody vodovodní sítě. Informace zaznamenávající odběr vody se čerpají z vodoměrů, z účtů za vodu, z výpočtu odvozených z jiných údajů nebo vlastními odhady podniku. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Ukazatel odpadového hospodářství zachycuje údaje o množství odpadu, ze kterého lze vyčíst, jak velká byla snaha podniku snížit množství odpadu. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Do indikátoru biodiverzity se zaznamenávají informace o provozních místech, která mohou být uvnitř nebo sousedit s chráněnými oblastmi. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Poslední hodnota představuje přímé emise skleníkových plynů ze všech zdrojů organizace počítaje v to generování elektřiny, tepla nebo páry, další spalovací procesy (hoření), fyzické a chemické zpracování, doprava materiálů, produktů a odpadů, odvod spalin a prchavé emise. (Pavláková Dočekalová, 2013)

1.4.2 Sociální výkonnost

Sociální výkonnost není viditelná přímo u produktů a služeb, ale stává se viditelnou až v marketingové komunikaci zaměřené na zájmové skupiny, díky které lze dosáhnout konkurenční výhody. Sociální výkonnost tvoří nedílnou součást činnosti podniku, která napomáhá ve výkonnosti organizace. V okamžiku, kdy jsou zaměstnanci spokojení a je o ně dostatečně pečováno, se projeví jejich maximální produktivita a tím je dosaženo růstu ekonomické výkonnosti. Obrázek 4 znázorňuje několik ukazatelů, díky kterým je možné sociální oblast měřit a hodnotit. (Pavláková Dočekalová, 2013)

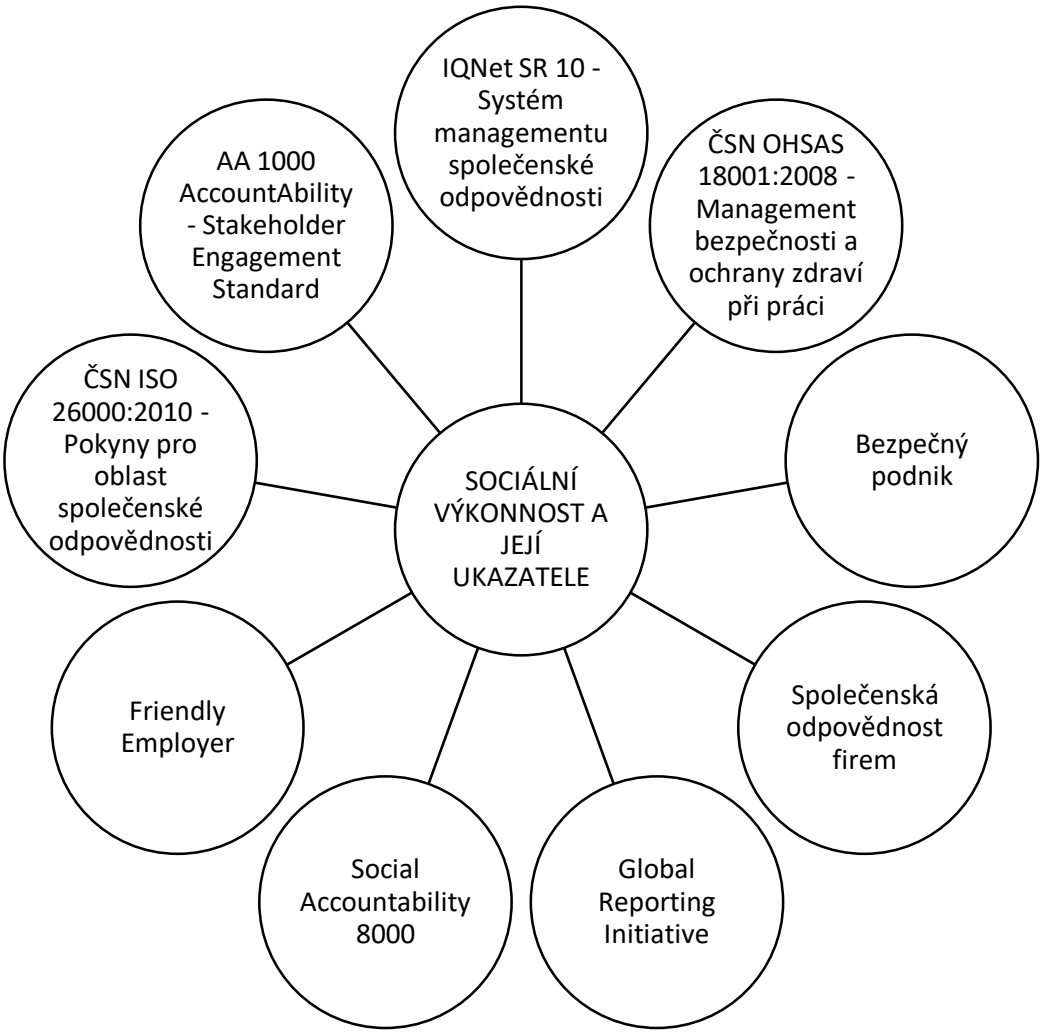

Obrázek 4: Ukazatele sociální výkonnosti

Zdroj: vlastní zpracování dle (Pavláková Dočekalová, 2013)

1.4.2.1 Global Reporting Initiative

Podle ukazatele GRI lze sociální výkonnost rozdělit do čtyř základních skupin, kterými jsou lidská práva, pracovněprávní vztahy a důstojné pracovní podmínky, odpovědnost za produkty a společnost. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Část zabývající se lidskými právy eviduje informace o tom, jak organizace působí na politická i občanská práva. Lidská práva jsou nadále rozdělena podle mezinárodních norem na následující kategorie: investiční postupy, nediskriminace, svoboda sdružování a kolektivního vyjednávání, dětská práce, nucená a povinná práce, bezpečnostní postupy, práva původních etnik, posuzování dopadů činností na lidská práva, posuzování lidských práv dodavateli a mechanizmy podávání stížností v oblasti lidských práv. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Okruh pracovně právních vztahů a důstojných pracovních podmínek jsou následovně rozčleněny na: zaměstnání, vztahy mezi zaměstnancem a managementu, bezpečnost a ochrana zdraví na pracovišti, vzdělávání a školení, rovné příležitosti a rovné odměňování žen a mužů, mechanizmy podávání stížností na pracovní postupy. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Třetí ukazatel znázorňuje vlivy a dopady výrobků a služeb na jejich uživatele a člení se na tyto kategorie: zdraví a bezpečí zákazníků, označení výrobků a služeb, marketingová komunikace, soukromí zákazníků a dodržování právních předpisů. (Pavláková Dočekalová, 2013)

Poslední čtvrtou částí jsou ukazatele společnosti, které vystihují vliv podniku na komunitu a jiné instituce. Indikátor společnosti se dělí do sedmi skupin a to na místní komunity, korupce, veřejná politika, protikonkurenční chování, dodržování zákonných norem, hodnocení dodavatelů z hlediska jejich vlivu na společnost a mechanizmy podávání stížností týkajících se vlivu na společnost. (Pavláková Dočekalová, 2013)

1.4.3 Ekonomická výkonnost

Ekonomická výkonnost se v podniku měří pomocí nástrojů finanční analýzy, které vyhodnocují podnik a jeho finanční stav v minulosti, současnosti a budoucnosti. Tento nástroj lze využít pro většinu podniků, protože se jedná o všeobecnou techniku. Finanční analýza se zabývá zpětným posudkem podniku a výstupy z něj slouží pro vytvoření finančního plánu a strategie, plánu investic a ostatních rozhodnutí, kterými se zabývají manažeři v podniku. (Mulačová, 2013)

Hlavním cílem finanční analýzy je souhrnné posouzení finanční situace podniku, díky které lze zjistit, zda je firma dostatečně zisková, zda má vhodně stanovenou kapitálovou strukturu a zda podnik je schopen aktivního využívání svých aktiv. Finanční analýza je zpětnou vypovídající informací, kam se podnik posunul, co se mu podařilo splnit, případně zda došlo k situaci, kterou nečekal. (Knápková, 2017)

Finanční analýza nejen že pomáhá pro rozhodování manažerů podniku, ale také investorům, obchodním partnerům, státním a zahraničním institucím, zaměstnancům, auditorům, konkurentům, makléřům, odborné veřejnosti, odběratelům, konkurenci a zaměstnancům. Každá skupina těchto lidí vyžaduje jiné informace, a proto je potřeba brát v úvahu zpracování finanční analýzy a její konečnou skupinu uživatelů. (Knápková, 2017)

Je důležité podotknout, že tento výčet účastníků finanční analýzy není vyčerpaný. Zájemců o informace vyplívající z finanční analýzy je mnohem více. Může se jednat například dále o analytiky, daňové poradce, burzovní makléře, odborové svazky, univerzity a banky. (Mulačová, 2013)

1.4.3.1 Zdroje pro finanční analýzu

Startovacím bodem pro vytvoření finanční analýzy jsou předem potřebné informace, které se získávají z dat účetnictví. Hlavním zdrojem jsou účetní výkazy jako je rozvaha, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích neboli cashflow, přehled o změnách vlastního kapitálu a příloha účetní závěrky. Pro tvorbu analýzy je nutné znát data i z předešlých let, aby došlo k co nejlepšímu porovnání a zhodnocení. (Knápková, 2017)

1.4.4 Corporate Governance

Corporate Governance neboli principy správy a řízení společností jsou jedním ze systému, který využívají manažeři podniku k etickému řízení podniku. V případě, že se firma rozhodne přijmout etické principy, tak to bude mít pozitivní dopad na jednání mezi zaměstnanci a manažery. (Bláha, 2015)

Ministerstvo průmyslu a obchodu v České republice definovalo pojem Corporate Governance jako vztahy mezi jednotlivými pracovníky na vedoucích pozicích, radou společnosti, akcionáři a dalšími osobami přicházející do styku s organizací. Dále tento pojem vyjadřuje, jakou cestou jsou dosahovány cíle podniku, strukturu jeho orgánů a jak probíhá kontrola nad jeho činností. (Corporate Governance, c2005-2020)

V zahraničí jsou standardy Corporate Governance definovány Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Společnost se snažila vytvořit univerzální pravidla pro správné řízení podniků, které jsou zaměřeny na uplatnění silnějších práv akcionářů, věřitelů a rovnému jednání s nimi, předcházení střetů zájmů, zabraňování zneužívání přidružených organizací, ujasnění pravidel odměňování pracovníků na vedoucích postech, transparentnost a dostupnost dat o společnostech. (Corporate Governance, c2005-2020)

Tyto pravidla a postupy byly v České republice přenesena do Kodexu správy a řízení společností ČR. V Kodexu jsou zachyceny standardy, ze kterých si lze odnést obecné principy řízení a správy společnosti. Využívání principů povede k dlouhodobé

konkurenceschopnosti firmy, udržitelnosti jejich aktivit a růstu hodnoty organizace. (Kodex správy a řízení společností ČR, 2018)

1.5 Nástroje měření podnikové výkonnosti

Modelů, konceptů a přístupů, které se zabývají měřením podnikové výkonnosti, existuje celá řada. Může se jednat o model Excelence, Six Sigma, Výkonnostní hranol, Benchmarking nebo Balanced Scorecard, který je detailněji popsán a vyobrazen v následující podkapitole.

1.5.1 Balanced scorecard

Model Balanced scorecard neboli BSC je jedním z nejvíce využívaných modelů, který slouží k řízení výkonnosti podniku. BSC se zaměřuje jak na strategii výkonnosti a současně i na zaměření hodnotových procesů, které pozitivně působí na zákaznická a finanční měřítka výkonnosti. Model do sebe zahrnuje i podnikové procesy a jejich řízení do faktorů ovlivňující výkonnost podniku. Jednou z hlavních výhod modelu je propojení jiných typů řízení výkonnosti podniku. BSC tak dokáže propojit jejich vazby a komplexně podat systém pro řízení podnikové výkonnosti. (Knápková, 2011)

Koncept Balanced Scorecard lze vysvětlit jako strategický řídicí systém podniku, který rozpracuje a převede poslání i vizi společnosti do určitých cílů, měřítek a ukazatelů. Poslání a strategie podniku jsou převedeny do cílů a měřítek pomocí čtyř pohledů, které vytváří rovnováhu mezi krátkodobými a dlouhodobými cíli, výstupy a měřítky. (Růčková, 2019)

Obrázek 5: Model Balanced Scorecard

Zdroj: vlastní zpracování dle (Knápková, 2011)

Model BSC přijatelně dokáže propojit finanční i nefinanční kritéria, které podávají souhrnný pohled na výkonnost podniku. Finanční perspektiva se zaobírá především o uspokojování zájmů vlastníků společnosti např. o zvyšování hodnoty podniku. V této části jsou zahrnuty finanční cíle, které úzce souvisí s finanční strategií. V následující části zákaznické perspektivy je zkoumáno vnímání zákazníků. Organizace se rozhoduje, jakých cílů u zákazníků chtějí dosáhnout a které z nich budou mít podíl na trhu. Perspektiva se zaobírá všemi klíčovými procesy, které jsou podstatné pro dosažení finančních i zákaznických cílů. Poslední část perspektiva učení se a růstu se nejvíce odráží na budoucnosti podniku. Cíle perspektivy učení se růstu rozšiřují cíle ostatních perspektiv, které berou v úvahu zaměstnance, systémy a uspořádání organizace. (Pavláková Dočekalová, 2013)

1.5.2 ISO normy

Normy lze taktéž nazvat jako dohody, které jsou platné všeobecně. Normy určují jednotlivé postupy, pokyny či pravidla, které jsou založeny za účelem zajištění vyhovujících výrobků a jejich materiálů, služeb a postupů. Technické normy nejsou povinné a záleží na dobrovolnosti organizací, zda se podle nich bude řídit či nikoliv. (Často kladené otázky – Technická normalizace, 2021)

Česká technická norma, která je označena ČSN, se rozumí norma, která byla přejata do soustavy českých norem z evropských nebo mezinárodních nebo je původní českou technickou normou. (Často kladené otázky – Technická normalizace, 2021)

1.5.2.1 ISO 9001 – Řízení kvality

Norma ISO 9001 je normou mezinárodní, která je jedna z nejvíce využívaných na světě. Je to norma pro Systémy řízení kvality, která navrhuje principy pro řízení organizace, spokojené zákazníky a ostatní investory. (ISO 9001, 2021)

Důvodů pro zavedení normy ISO 9001 může být hned několik jako například zvýšení spokojenosti zákazníků, díky dodávaným produktům splňující jejich požadavky. Zavedením normy ISO 9001 se podniku podaří snížit provozní náklady díky zlepšování procesů a konečné efektivity provozu. Jiným důvodem pro zavedení může být zlepšení se v řízení rizik a odstraňování chyb. Organizace bude díky systému sledovanosti produktů v průběhu výroby nebo při poskytování služby předcházet a minimalizovat chyby. Certifikace působí

příjemně i na obchodníky, kteří mohou mít díky tomu větší zájem o spolupráci. (ISO 9001, 2021)

1.5.2.2 ISO 14001 – Environmentální management

Mezinárodní norma ISO 14001 je normou pro environmentální management, která určuje specifika na tvorbu a následné fungování EMS. Důvody pro její zavedení jsou zlepšení řízení životního prostředí, soulad s právními předpisy, snížení provozních nákladů, osvědčené obchodní pověření a schopnost navázání nových obchodních kontaktů. (ISO 14001, 2021) Organizace touto normou ukazuje svůj zájem o snižování dopadu své aktivity na životní prostředí. (Kašparová, 2013)

Norma dá k dispozici podnikům jakýsi uspořádaný systém pro ochranu životního prostředí a díky ní dokáže zareagovat při environmentální změně v souladu se sociální a ekonomickou oblastí. V této mezinárodní normě jsou pro podniky využívající systém environmentálního managementu konkretizovány požadavky na něj. Tuto normu může využít jakýkoliv podnik bez ohledu na jeho velikost. (ČSN EN ISO 14001:2016, 2016)

Podniky by se měli zabývat ochranou životního prostředí a měla by to být jedna z jejich aktivit. Environmentální management formuje politiku a procesy, díky nimž bude docházet ke zvětšené ochraně životního prostředí. (ISO 14001, 2021)

1.6 Ekologické podnikání

Ekologický podnik je takový podnik, který vyrábí produkty nebo poskytuje služby s cílem chránit životní prostředí. Ekologické podniky se snaží co nejvíce snížit znečisťování přírodních zdrojů například tím, že investují do technologií spořící energii. (Ekologická firma, c1997-2021)

Příkladem takového ekologického podnikání mohou být společnosti zabývající se likvidací odpadu a to jeho sběrem a následně jeho tříděním či recyklací. V oblasti zemědělských činností je tato činnost nazývána jako ekologické zemědělství, které musí vyhovovat jeho podmínkám. Ekologickými podniky v energetické oblasti jsou například vodní či větrné elektrárny a jiné hledající alternativní zdroje energie. (Štěrba, 2010)

Nejen výše uvedené druhy podnikání, ale ostatní podniky mohou mít své výrobky nebo poskytované služby certifikované jako ekologické. (Ekologická firma, c1997-2021)

2 Specifika trhu ekologicky zaměřených ubytovacích zařízení

Poskytovatelé ubytovacích zařízení značně přispívají prosperitě cestovního ruchu. Jejich hlavní funkcí je poskytnout přenocování nebo přechodné ubytování všem účastníkům cestovního ruchu mimo jejich místo trvalého bydliště. Poskytovatelé dále umožňují i uspokojování dalších potřeb, které souvisejí s ubytováním. Vztah ubytovatele a hosta upravuje Nový občanský zákoník č. 89/2012 Sb. a konkrétně § 2326 - § 2331. (Orieška, 2010)

2.1 Dělení ubytovacích zařízení

Ubytovací zařízení lze rozdělit do základních 3 skupin a to podle umístění, podle převažujících doplňkových služeb nebo zaměření a podle velikosti. Kategorie dle umístění se dále dělí na přímořské, horské, městské, lázeňské a rekreační ubytovací zařízení. Skupina převažujících doplňkových služeb či zaměření se rozděluje na kongresové, wellness, lázeňské, sportovní, relax a rodinné. Ubytovací zařízení lze roztřídit podle velikosti na malé (do 50 pokojů), střední (50-150 pokojů), velké (150-400 pokojů) a mega (nad 400 pokojů). (Křížek, 2014)

2.2 Kategorie ubytovacích zařízení

Ubytovací zařízení lze kategorizovat neboli rozdělit do skupin podle jednotlivých kategorií, kterými jsou hotel, hotel garni, motel, penzion, botel, ubytovna, kolej, svobodárna, internát, kemp, chaty nebo bungalovy. (Křížek, 2014)

Definice jednotlivých kategorií podle Českého statistického úřadu jsou popsány níže.

Hotel je ubytovací zařízení, které musí mít nejméně 10 pokojů pro své hosty a musí mít k dispozici jiné služby spojené s ubytováním a to především stravování. Hotel se následně člení do 5 klasifikací. (Ubytovací zařízení - metodika, 2021)

Hotel garni se oproti hotelu liší tím, že disponuje vybavením jen pro omezenou míru stravování a to pouze poskytnutí snídaně. Hotel garni se dále klasifikuje do čtyř skupin, které určují požadavky na vybavení a rozsah služeb spojených s ubytováním v ubytovacím zařízení. (Ubytovací zařízení - metodika, 2021)

Motel se nachází v blízkosti pozemních komunikací s možností parkování. Motel se dělí do čtyř tříd klasifikací a musí být vybaven nejméně 10 pokoji pro hosty. (Ubytovací zařízení - metodika, 2021)

Penzion musí mít nejméně 5 a maximálně 20 pokojů pro hosty avšak s omezeným rozsahem společenských a doplňkových služeb a je rozdělen čtyřmi klasifikacemi. (Ubytovací zařízení - metodika, 2021)

Kemp nabízí ubytování ve vlastním zařízení hostů jako je stan, obytný vůz či přívěs nebo v objektech provozovatele. (Ubytovací zařízení - metodika, 2021)

Chatová osada slouží pro přechodné ubytování hostů v objektech provozovatele, jako jsou chaty, sruby a bungalovy. (Ubytovací zařízení - metodika, 2021)

Ubytování umístěné v trvale zakotvené lodi se nazývá botel, který se nejčastěji nachází v městských přístavech. Botel je klasifikován čtyřmi třídami a disponuje stejnými náležitostmi jako hotel klasifikovaný jedním až čtyřmi znaky. (Ubytovací zařízení - metodika, 2021)

Turistická ubytovna je ubytovací zařízení vybavené v jednodušším stylu se značně větším počtem lůžek v ubytovacích místnostech. (Ubytovací zařízení - metodika, 2021)

Ostatní hromadná ubytovací zařízení jsou léčebné lázně, rekreační zařízení podniků, školicí střediska podniku a všechna ubytovací zařízení, která poskytují lůžkovou kapacitu pro oblast cestovního ruchu. Může se jednat například o domovy mládeže a koleje pro vysokoškolské studenty. (Ubytovací zařízení - metodika, 2021)

Obrázek 6 znázorňuje počet ubytovacích zařízení v České republice za rok 2019. Na základě provedené statistiky Českého statistického úřadu byl zjištěn celkový počet ubytovacích zařízení ve výši 9 383. Nejvíce fungujícími ubytovacími zařízeními jsou penziony, které činily přesně 3 610. Za nimi hned následují hotely, motely a botely tříd klasifikovaných od jedné do čtyř znaků a třetím nejvíce fungujícím ubytovacím zařízení byla kategorie ostatních hromadných ubytovacích zařízení. (Ubytovací zařízení - metodika, 2021)

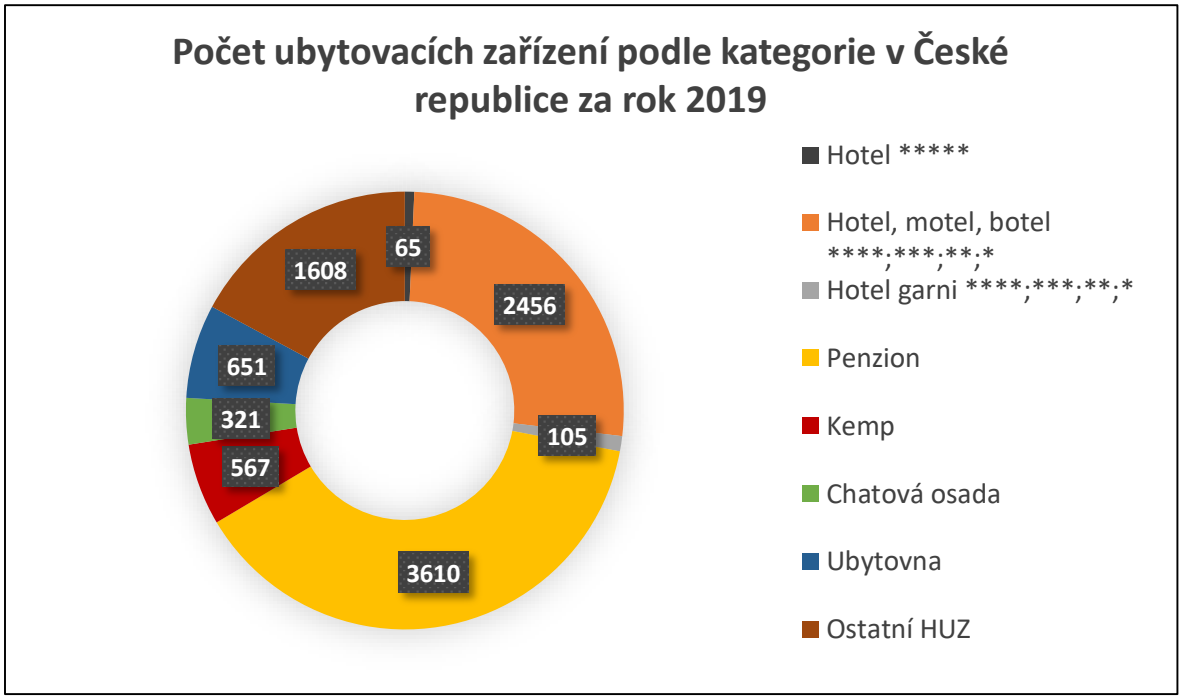

Obrázek 6: Počet ubytovacích zařízení podle kategorie v ČR

Zdroj: vlastní zpracování dle (Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie, 2021)

2.3 Ubytovací zařízení dle klasifikace

Klasifikace umožňuje potenciálním hostům rozeznat úrovně ubytovacích komplexů na základě znaků, kterými jsou v dnešní době nejčastěji hvězdičky, klíče, klobouky nebo letadla. Čím větším počtem znaků je ubytovací zařízení ohodnoceno, tím host dostane vyšší kvalitu poskytovaných služeb. (Křížek, 2014)

2.4 Ekologické ubytování

Ekologické podniky poskytující ubytovací služby bývají zpravidla označovány jednotně jako „Zelený hotel“. Je důležité zdůraznit, že takovéto označení může získat jakékoliv ubytovací zařízení, nikoli jen hotel. Ubytování označené tímto spojením vlastní oficiálně uznávané certifikáty. Ubytovacímu zařízení může být udělena domácí značka „Ekologicky šetrná služba/výrobek“ nebo evropský certifikát ekoznačky EU. (GREEN MANAGEMENT, 2021)

2.5 Certifikace ekologických ubytování

Aby mohlo být ubytovací zařízení certifikováno, musí toto ubytování spadat pod skupinu turistického ubytování a splňovat všechna kritéria v oddíle A včetně dostačujícího počtu

kritérií v oddíle B, aby bylo dosaženo požadujících bodů. V oddíle B je třeba, aby ubytování získalo nejméně 20 bodů, a tento minimální rámec se může zvýšit o 3 body v případě, že ubytovací zařízení poskytuje stravovací služby, o další 3 body nabízí-li zelené plochy nebo o další 3 body nabízí-li rekreační a tělovýchovná zařízení. Minimální počet bodů v oddíle B se může navýšit i o 5 bodů, a to v případě, že ubytování spočívá ve wellness centru, které je přístupné nerezidentům. Do skupiny turistických ubytování spadá každé ubytovací zařízení, které zahrnuje nabízení ubytovacích služeb pro turisty a kteroukoliv z pomocných služeb pod vedením poskytovatele ubytování. Pomocnou službou se rozumí stravování, zelené plochy (parky, zahrady), rekreační nebo tělovýchovné zařízení (sauny, sportovní zařízení, plavecké bazény), prostor pro akce typu podnikatelské konference, schůze nebo školení a hygienická zařízení (zařízení pro vaření a praní, informační zařízení). (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Označování produktů a služeb značkami určenými k tomu, lze využít při marketingu a dokáže přimět spotřebitele ke koupi výrobku nebo využití služby. Označené produkty nebo poskytované služby jsou v průběhu svého životního cyklu znatelně šetrnější k životnímu prostředí. (Ekoznačení, 2021)

Pod záštitou Ministerstva životního prostředí v České republice funguje organizace s názvem „CENIA“, která zkoumá ekologii a životní prostředí. Posláním této organizace je vyhodnocovat a následně interpretovat data o životním prostředí i neodborné společnosti. (Profil organizace, 2021)

Společnost CENIA je jedinou agenturou v České republice, která ubytovacím zařízením zprostředkovává udělení certifikátu ekoznačky. Samotné propůjčení ekoznačky provádí Ministerstvo životního prostředí. Podniky mající ekoznačení se vyznačují výrobkem nebo službou, jejichž dopad na životní prostředí je snížený v rámci jejich celého životního cyklu. (Ekoznačení v EU, 2021)

Aby mohla ubytovací zařízení získat certifikaci, musí se řídit jejím postupem, který je znázorněn a popsán v příloze A.

2.5.1 Ekoznačka Evropské unie

Jak již bylo zmíněno v přechozí podkapitole v České republice existují dva typy ekoznačení. Prvním typem je evropská ekoznačka EU, která může být udělena produktům celé Evropské unie včetně Norska, Islandu a Lichtenštejnska. Evropská značka má podobu květiny se symbolem € a nápisem Ecolabel ve spodní části loga. Pravidla ekoznačení Evropské unie jsou upravena v nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 66/2010, které pramení v normě ISO 14024. Logo musí doprovázet i číslo licence, které musí být umístěno v blízkosti loga. (Ekoznačka EU, 2021)

Obrázek 7: Ekoznačka EU

Zdroj: (Ekoznačka EU, 2021)

2.5.2 Ekologicky šetrný výrobek a služba

Druhou skupinou ekoznaček je EŠV – Ekologicky šetrný výrobek a EŠS – Ekologicky šetrná služba. Produkty nebo služby označené značkou EŠV nebo EŠS jsou uznávány i v zahraničních zemích, jelikož jsou upraveny národním programem označování ekologicky šetrných výrobků a služeb, který se řídí normou ČSN ISO 14024. Logo tvoří znovu písmeno „e“ ve tvaru listu s nápisem a v dolní části musí být uvedeno registrační číslo. (Ekoznačka EŠV a EŠS, 2021)

Obrázek 8: Česká ekoznačka

Zdroj: (Ekoznačka EŠV a EŠS, 2021)

2.6 Ekologická zařízení v České republice

V České republice se momentálně nachází pouze jedno ubytovací zařízení dále podnik X, které se může pyšnit rovnou dvěma značkami. Jedná se o ubytovací zařízení, které se nachází v Libereckém kraji v horské oblasti. Ubytování se tak stalo pátým oceněným zařízením ekoznačkou EU a třetím ubytováním oceněným českou značkou EŠS. (webové stránky podniku X)

V minulosti bylo certifikovaných ubytování více, ale certifikace je vždy platná maximálně po dobu platnosti směrnice. Směrnice se jednou za pár let aktualizuje a zpřísní pravidla například podle dostupných technologií. Držitelům certifikátu je poté nabídnuta recertifikace dle aktuálních kritérií, ale někdy už to pro ně nemusí být schůdné nebo zajímavé. (konzultace se specialistkou environmentálního značení z agentury CENIA)

2.6.1 Podnik X

Podnik X se nachází v budově z 16. století a je sídlem neziskové organizace, která funguje v oboru vzdělávání osob v ekologii. Organizace umožňuje konání pobytových výukových programů pro školy i pro pedagogické pracovníky. (webové stránky podniku X)

2.7 Green management

Pokud se podnik rozhodne zabývat v rámci svého fungování ochranou životního prostředí a podílet se na tvorbě udržitelného cestovního ruchu, tak to společnost dělá jen z vlastní vůle zcela dobrovolně. Je na každém podniku jaký dobrovolný řídicí systém si zvolí a bude se podle něj řídit. Téma ochrany životního prostředí se dostává na přední příčky a zajímá se o něj mnohem více podnikatelů, zákazníků, potenciálních partnerů a zaměstnanců než tomu bylo v minulosti. (Křížek, 2014)

Každým rokem si více podnikatelů uvědomuje důležitost ochrany životního prostředí, a proto do své činnosti zapojují tzv. zelený management. Takovýto management se zaměřuje na optimalizaci fungování firmy vzhledem k životnímu prostředí. Green management se odehrává ve čtyřech fázích, kterými jsou motivace, akční plán, realizace a konečné sledování výsledků. (GREEN MANAGEMENT, 2021)

První fází je motivace, během které je důležité zvolit jednu osobu odpovědnou za provoz zeleného managementu. Je důležité, aby odpovědná osoba byla příkladem pro své

zaměstnance a průběžně je motivovala a učila. Druhou fází po dostatečné motivaci zaměstnanců je stanovení přehledu oblastí, na které se green management zaměřuje např. vymezení cílů a příprava plánu. V rámci bodu realizace se stanovují jednotlivé úkoly zaměstnancům, které v sobě nesou myšlenku, že ochrana životního prostředí je důležitá. Posledním krokem se sledují a vyhodnocují výsledky celého procesu. (GREEN MANAGEMENT, 2021)

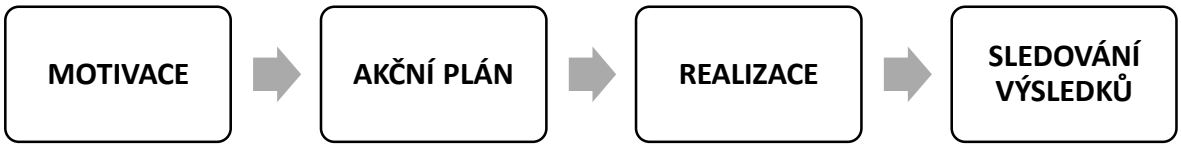

Obrázek 9: Fungování green managementu

Zdroj: vlastní zpracování dle (GREEN MANAGEMENT, 2021)

2.7.1 Systém environmentálního managementu

Britský normalizační institut definuje Systémy environmentálního managementu (EMS) jako organizační strukturu, odpovědnosti, postupy, procesy a zdroje pro stanovení provádění politiky v oblasti životního prostředí. Systém environmentálního managementu slouží jako nástroj ke zlepšování vlivu na životní prostředí a uděluje způsob řízení záležitostí organizace týkající se životního prostředí. Systém řeší dlouhodobé dopady produktů, služeb, procesů na životní prostředí, poskytuje řešení environmentálních problémů a neustále se snaží zlepšovat systém. (Barbu, 2012)

EMS je systém, který nejen pozitivně působí ke sledování, řízení a snižování dopadů své činnosti na životní prostředí, ale také k lepší komunikaci s okolím. (Křížek, 2014)

Metoda EMS nejen že má pozitivní vliv na životní prostředí a organizace, které ovlivňuje činnost podniku, ale také pozitivně zasáhne samotný podnik. Zavedením EMS se podniku podaří snížit provozní náklady, celkově zlepšit vnitropodnikovou komunikaci a pracovní postupy. (ENVIRONMENTÁLNÍ MANAGEMENT, 2021)

EMS si může podnik zavést dvěma certifikovanými způsoby a to podle mezinárodní normy ISO 14001 nebo podle evropského EMAS. EMS si podnik může zavést také bez procesu certifikace a jeho fungování nebude oficiální. (EMAS, c2008–2020)

2.7.1.1 Norma ISO 14001

Norma popisuje a blíže seznamuje s požadavky na systém environmentálního managementu, který bude nápomocný v tvorbě politiky a cílů, zohlednění právních předpisů a environmentálních aspektů. Normu lze uplatnit ve všech typech organizací a velikostí, aby byly zohledněny geografické, kulturní i sociální podmínky. (ČSN EN ISO 14001:2016, c2000-2018)

V případě, že se podnik rozhodne zavést EMS pomocí ISO 14001, musí učinit následující kroky. Management organizace se účastní školení týkající se normy ISO 14001. Samotný pověřenec EMS bude zaškolen, určí se odpovědnost a budou zadány první úkoly. Kromě toho se budou zkoumat environmentální dopady, zakládat environmentální politika a cíle, sestavovat dokumentace potřebná pro EMS. Po tomto bodu přichází zahájení provozu EMS, zaškolení auditorů, provedení auditů a vyhodnocení výsledků auditu. V posledních krocích vedoucí pracovníci vytvoří nápravná opatření, upraví dokumentaci a zhodnotí stanovená opatření. (Křížek, 2014)

Norma ISO 14001 se vyznačuje jednou z výhod a to její univerzálnosti použití a jednodušším pojetím. (ČSN EN ISO 14001:2016, 2016)

2.7.1.2 Systém environmentálního řízení a auditu

EMAS, který v překladu znamená systém environmentálního řízení a auditu, je druhým způsobem, kterým podnik může zavést EMS. Program EMAS se snaží do celkové strategie a působení podniku zahrnout požadavky na ochranu životního prostředí. (EMAS, c2008–2020)

Zapojení do programu EMAS závisí jen na dobrovolnosti podniku a v případě jeho přijetí se organizaci dostane k prostředkům jak se chovat v souladu s ochranou životního prostředí, které zajistí zlepšení jejich environmentální výkonnosti. (ČSN EN ISO 14001:2016, 2016)

Systém EMAS je prosazován v rámci Evropské unie, který je platný od dubna roku 1995 na základě nařízení Rady č. 1836/1993. (Křížek, 2014)

Aby mohl být podnik zapsán do registru, musejí se přezkoumat vlivy podniku na životní prostředí a díky tomu se pozná, jak na něj podnik působí nebo zda jeho činnosti probíhají v pořádku v rámci legislativy týkající se ochrany životního prostředí. Příštím krokem podniku je vytvoření politiky životního prostředí, založení environmentálních cílů a postup

k dosažení ochrany životního prostředí a zavedení EMS. Následně podnik bude realizovat audity systému EMS, vytvoří zprávu o stavu životního prostředí, kterou ověří ověřovatel. V poslední řadě se podnik zaregistruje u příslušného subjektu a veškeré informaci týkající se stavu životního prostředí zveřejní veřejnosti. (Křížek, 2014)

Norma ISO 14001 oproti systému EMAS nechce úvodní přešetření stavu životního prostředí, neuvádí detailní postupy auditu a ani není nutné ověřit prohlášení o stavu životního prostředí. (Křížek, 2014) Organizace certifikovány normou ISO 14001 se musí zaregistrovat u jednotlivých certifikačních společností, kdežto podniky v systému EMAS se musí registrovat u odpovědných orgánů jednotlivých států. Používání loga je povinné jen u podniků registrovaných v systému EMAS, na rozdíl od podniků certifikovaných normou použijí jen logo certifikačního orgánu. (ČSN EN ISO 14001:2016, 2016)

EMAS v sobě zahrnuje o něco více požadavků, než je požadováno po podnicích v normě ISO 14001. Například program EMAS obsahuje environmentální komunikaci, audit a kvalifikační nároky. EMAS, díky certifikovaným podnikům, dokáže od sebe rozdělit průměrné a excelentní podniky na základě jejich veřejných výsledků, které jsou kontrolovány. Toto není možné provést u organizací certifikovanými normou ISO 14001. (ČSN EN ISO 14001:2016, 2016)

3 Zhodnocení strategie vybraného ubytovacího zařízení z hlediska jeho ekonomické a ekologické udržitelnosti

Z důvodu přání vybraného ubytovacího zařízení je hodnotící ubytování v práci vedeno v anonymitě pod smyšleným názvem podnik X. Informace pro zpracování této kapitoly byly získány od paní vedoucí provozu podniku X formou řízeného rozhovoru.

Podnik X se nachází v oblasti hor Libereckého kraje a nabízí útulné ubytování pro 25 osob a jedná se tedy o malé ubytovací zařízení. V domě se nachází 6 pokojů a to jeden jednolůžkový, třílůžkový, šestilůžkový a sedmilůžkový pokoj a dále dva čtyřlůžkové pokoje. Pokoje jsou vybaveny dřevěným nábytkem, který harmonizuje s charakterem ekologického domu. Každý pokoj disponuje vlastní koupelnou se sprchovým koutem, malou kuchyňskou linkou se základním nádobím, dřezem, varnou konvicí a připojením k internetu. Kuchyň není přizpůsobená vaření, a proto hosté využívají služeb místní kuchyně nebo si sami vaří ve společné kuchyni v přízemí na elektrické varné desce.

Podnik X je ubytovacím zařízením, které se snaží být co nejvíce v rámci své činnosti udržitelné. Ubytování nabízí ekologicky šetrnou službu, které se řídí jejími pravidly a svou činností neovlivňuje rovnováhu v přírodě a okolí.

Ubytování v rámci svého působení uplatňuje tzv. Green office model, který umožňuje podnikům zavést udržitelný management v jejich kanceláři. Ekologie se odráží a zasahuje do veškerých činností podniku včetně provozních i vztahů mezi lidmi. Obrázek 10 zobrazuje poslání organizace X, které zní: *„Usilovat o prohloubení odpovědného jednání vůči přírodě a planetě a mezi lidmi navzájem a směřují k udržitelnému životu prostřednictvím výchovy a vzdělávání založení na 5P – požitek, praktické činnosti, participace, v přímém kontaktu se světem okolo nás a propojení různých oborů.“* (Řízený rozhovor)

Obrázek 10: 5P podniku X

Zdroj: vlastní zpracování dle řízeného rozhovoru

Ubytování X se může pyšnit ekoznačkou Evropské unie i Ekologicky šetrnou službou, kterými je certifikováno. Pro získání těchto značek bylo nutné splnit přibližně 60 kritérií, u kterých museli doložit, že to tak opravdu v ubytovacím zařízení funguje. Mezi kritéria patří například školení zaměstnanců, informovanost hostů, sledování spotřeby energie, celková údržba a energetická účinnost. Veškeré body, které společnost vyplnila, musí být dodržovány po celou dobu vlastnění certifikátů. Proces získávání a následné splňování měřítek je velmi časově náročné a mnohem složitější než u neekologických zařízení. Pro zařízení je těžké přesvědčování provozních zaměstnanců, že jejich činnosti mají smysl a proto je opakovaně školí v této oblasti.

Dům především využívá energii z obnovitelných zdrojů a to ze slunce skrze solární panely. Sluneční energie pohání některé spotřebiče v kuchyni, ohřívají vodu, která se následně dostává do topení, umyvadlových baterií a sprch. Dům využívá dva speciální kotle, jeden na štípané dříví, druhý na dřevní pelety. Mezi jiné technologie k úsporám energie patří solární sušička a chladnička, kterou si lze vyrobit doma bez větších nákladů.

Dům, díky své barokní fasádě, je z vnější strany originálně zateplen a tím přispívá k efektivní úspoře energie jako izolační skla. V některých částech domu je využívána rekuperace

vzduchu, která se stará o výměnu vzduchu s minimální ztrátou tepla. V domě je nainstalován řídicí systém, který pomocí čidel monitoruje a reguluje energetickou náročnost.

Zdrojem nákupu potravin jsou především místní dodavatelé, od kterých nakupují čerstvé a bio produkty. K přípravě jídel se nepoužívá palmový olej, chemické konzervanty ani umělá sladidla. Bohužel takto připravované občerstvení je mnohem nákladnější, a proto podnik věří, že se tyto produkty jednou stanou přístupnější veřejnosti. Ubytování v rámci své činnosti provozuje rozvážku obědů pro místní obyvatelstvo. Tato stravovací služba se stala velmi úspěšnou službou a lidé v okolí ji intenzivně využívají. Touto činností také propagují místní dodavatele, řezníky a zdravější stravu, která má dopad na místní ekonomiku.

V minulém roce 2020, kdy podnik ještě fungoval za plného provozu, za měsíc leden spotřeboval celkem 52 m³ vody. V dalším měsíci únor se opakovala přibližně stejná spotřeba. V následujících měsících nastal dramatický pokles vody a to o 30 m^3. Pokles spotřeby vody však nastává v případě, když je ubytován menší počet lidí. Standardně v sezónním období se spotřeba vody podniku pohybuje v rozmezí 50 až 55 m^3 za měsíc. Podnik zdůraznil, že spotřeba vody je mnohem větší, když jsou v ubytovacím komplexu ubytovány děti. Svou činností a vzděláváním je ale učí šetření a nabádání k ochraně životního prostředí.

Spotřeba energie se v lednu v roce 2020 pohybovala okolo 1400 kW. V únoru téhož roku bylo celkem spotřebováno 1300 kW energie. V následujících měsících, kdy nastala koronavirová situace, spotřeba energie klesla na 1000 kW za měsíc. V letních měsících nastává naopak prudký nárůst spotřeby energie. Příčinnou nárůstu energie jsou malé výkony solárních panelů, které nejsou schopny udržet ohřev vody pro vytápění a vody užitné. V tomto případě je nutné vodu ohřívat prostřednictvím elektřiny ze sítě. Spotřeba energie v červnu roku 2020 byla 2300 kW.

I přesto, že byl podnik v období pandemie uzavřený, podnik stále provozoval rozvoz jídla do okolí. To má za důsledek snížení měsíční spotřeby vody přibližně o 46 % a elektřiny přibližně o 29 %.

Ubytovací zařízení se snaží co nejvíce recyklovat. V okolí domu využívají recyklační stanice a následně odpad vozí do recyklačního centra. V roce 2021 dne 6. října komunální odpad vážil 21 kg, 27. října 27 kg, 10. listopadu 17 kg a 18. listopadu 5 kg.

Podnik se snaží být i ekonomicky udržitelný, ale kvůli vysokým cenám technologií je ekonomická udržitelnost problematická. Podnik X uvedl, že ekonomika u tohoto typu provozu je mnohem složitější a náročnější než u jiných neekologických zařízení.

V budoucnu se podnik chce držet trendů a neustále vylepšovat poskytované služby a činit větší osvětu mezi provozními zaměstnanci. V následující době by chtěli získat nové technologie pro vytápění, protože v domě je využívaná technologie zastaralá již 7 let.

Díky službám, které ubytovací zařízení nabízí, se stalo velmi úspěšným a oblíbeným u svých hostů, kteří se k nim stále vracejí s velkou spokojeností. Ubytovací zařízení nejen že poskytuje ubytovací služby, ale také pořádá týdenní programy pro děti, vzdělávací kurzy pro učitele, dobrovolné akce a školící akce. Ubytování je díky těmto aktivitám neustále v provozu a jeho kapacita je většinou plně zaplněná.

4 Plán transformace ubytovacího zařízení na zařízení ekologicky zaměřené

Z důvodu přání ubytovacího zařízení je hodnotící ubytování v práci vedeno v anonymitě pod smyšleným názvem podnik Z. Informace pro zpracování této kapitoly byly získány od majitele ubytovacího zařízení.

Podnik Z se nachází v oblasti severní Moravy, kam zamíří ročně tisíce turistů. Hlavním důvodem turisty vybírající právě toto ubytování je blízkost přírodních dominant a historické památky. Podnik Z nabízí ubytování pro celkem 22 hostů, kteří se mohou ubytovat v několika útulných pokojích. Ubytování má k dispozici šest dvoulůžkových pokojů, dva třílůžkové pokoje a jeden pokoj pro čtyři osoby. Každý pokoj je vybaven skromnou koupelnou s toaletou a sprchovým koutem. V pokojové části se nachází postele, televize a posezení. Hostům je přímo v budově k dispozici restaurace, kde je možnost stravovat se po celý den.

Obrázek 11 znázorňuje průběh transformace, podle kterého by se měl podnik Z řídit a postupovat podle jednotlivých kroků.

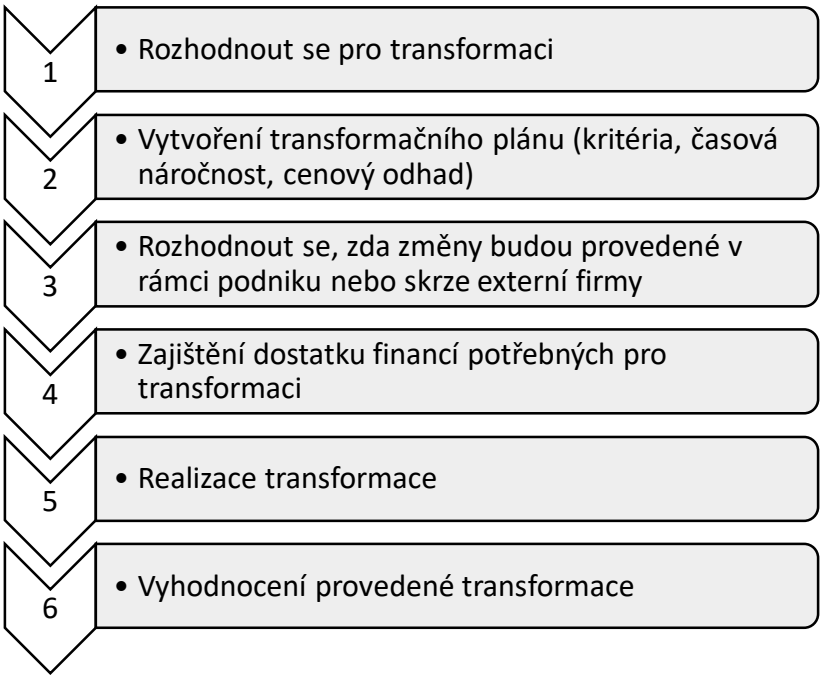

Obrázek 11: Postup transformace

Zdroj: vlastní zpracování

4.1 Povinná kritéria

Pro získání certifikace je nutno, aby turistické ubytování splňovalo všechna povinná kritéria. Kritéria jsou následně posouzena a ověřena předem stanovenou metodou a to například doložením potřebné dokumentace. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Kritéria v oblasti celkového řízení

- Systém environmentálního řízení
- Školení zaměstnanců
- Informace pro hosty
- Celková údržba
- Sledování spotřeby

Energetická kritéria

- Energetická účinnost zařízení pro vytápění vnitřních prostorů a zařízení pro ohřev vody
- Energetická účinnost klimatizátorů a tepelných čerpadel na bázi vzduchu
- Energetická účinnost osvětlení
- Regulace teploty
- Automatické vypínání zařízení pro vytápění, ventilaci, klimatizaci
- Venkovní topidla a venkovní klimatizace
- Odběr elektřiny od dodavatelů využívajících obnovitelné zdroje
- Uhlí a topné oleje

Kritéria týkající se vody

- Koupelnové baterie a sprchy
- Toalety a pisoáry
- Snižování množství praného prádla opětovným používáním ručníků a lůžkovin

Kritéria týkající se odpadu a odpadních vod

- Plán k omezování odpadu ze stravovacích služeb
- Předměty na jedno použití
- Třídění odpadu a jeho zasílání k recyklaci

Další kritéria

- Zákaz kouření ve společných prostorách
- Podpora dopravních prostředků šetrnějších k životnímu prostředí
- Informace uváděné na ekoznačce

Obrázek 12: Přehled povinných kritérií

Zdroj: vlastní zpracování dle (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

4.1.1 Kritéria týkající se celkového řízení

- **Systém environmentálního řízení**

Ubytovací zařízení musí mít sestaven systém environmentálního řízení, který se skládá z environmentální politiky, akčního programu a interního hodnocení. Environmentální politika vymezuje environmentální aspekty týkající se energie, vody a odpadu a akční program vymezuje cíle, jak by se mělo environmentálních hledisek dosáhnout. Interní hodnocení slouží k potvrzení výsledků podniku, týkající se splněných cílů akčního programu. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Podniky registrovány v systému EMAS, nebo ty co jsou certifikovány na základě normy ISO 14001, toto kritérium splňují. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z nemá zavedený systém environmentálního řízení.

Řešení: Pro splnění kritéria je doporučeno podniku Z zavést systém environmentálního řízení.

- **Školení zaměstnanců**

Turistické ubytování musí nabízet všem svým zaměstnancům školení v oblasti environmentálního odpovědného chování a zpřístupnit jim příručky a postupy týkající se této oblasti. Součástí školení je zapotřebí informovat zaměstnance o environmentální politice, akčním plánu a ekoznačce. Zaměstnance je nutné proškolit v oblastech úspory energií, vody, minimalizování chemických látek, snižování množství odpadu, využívání šetrnějších dopravních prostředků a v poskytování informací hostům. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik nepořádá žádná školení pro své zaměstnance v oblasti environmentální odpovědnosti.

Řešení: Podnik Z musí vytvořit písemné materiály pro své zaměstnance a uspořádat pro ně školení.

- **Informace pro hosty**

Aby byla environmentální opatření účinná je zapotřebí tuto problematiku předkládat i hostům ubytovacího zařízení. Informace jsou podávány ústně nebo písemně na recepci či pokojích a obsahují navíc oproti předchozímu kritériu informaci o turistických zajímavostech. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Hostům nejsou předkládány informace o zodpovědném chování k životnímu prostředí.

Řešení: Je zapotřebí vytvořit písemné materiály pro hosty a zaškolit recepci v jejich prezentaci hostům při procesu ubytovávání.

- **Celková údržba**

Používané přístroje a zařízení je zapotřebí pravidelně kontrolovat a nechat projít procesem preventivní údržby, která zajistí jejich kontrolu a předejde potenciálním problémům. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik nechává své zařízení pravidelně kontrolovat dle instrukcí výrobků.

Řešení: Kritérium je splněno.

- **Sledování spotřeby**

Podnik poskytující turistické ubytování musí měsíčně nebo ročně sledovat a evidovat data o měrné spotřebě energie, vody, chemických prostředcích, produkci odpadu a spotřebě energie z obnovitelných zdrojů. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z každý měsíc sbírá data o spotřebě a následně provádí jejich vyhodnocení.

Řešení: Kritérium sledování spotřeby je splněno.

4.1.2 Energetická kritéria

- **Energetická účinnost zařízení pro vytápění vnitřních prostorů a zařízení pro ohřev vody**

Kritérium určuje velmi přísné požadavky na zařízení pro ohřev vody, které byly nainstalovány v době vlastnění licence. Teplovodní kotle, které byly nainstalovány před udělením certifikátu, musí splnit normy účinnosti a to nejméně třemi hvězdičkami. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Ubytovací zařízení používá pro ohřev vody a vytápění vnitřních prostor tepelné čerpadlo na bázi vzduch-voda.

Řešení: Podnik Z nevlastní certifikát ani nepoužívá kotle, proto se ho toto kritérium netýká.

- **Energetická účinnost klimatizátorů a tepelných čerpadel na bázi vzduchu**

Klimatizátory a tepelná čerpadla, které byly nainstalovány během vlastnění licence, musí splňovat energetické třídy. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení a řešení: Kritérium se podniku Z netýká, protože nevlastní certifikát.

- **Energetická účinnost osvětlení**

Ode dne platnosti licence musí být v ubytovacím zařízení nejméně 40 % všeho osvětlení alespoň energetické třídy A. Zároveň nejméně 50 % osvětlení v místech, kde se předpokládá svícení po dobu delší než pět hodiny denně, musí splňovat také alespoň energetickou třídu A. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Během prvních dvou let vlastnění certifikátu musí v ubytování být nejméně 80 % veškerého osvětlení a 100 % osvětlení v místech, kde se předpokládá denní svícení delší než pět hodin, energetické třídy A. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z v celém objektu využívá LED žárovky energetické třídy A+.

Řešení: Toto kritérium je splněno.

- **Regulace teploty**

V letních měsících musí být teplota ve společných prostorách v režimu chlazení nastavena na 22 °C nebo více. V zimním období musí být teplota ve společném prostoru v režimu vytápění nastavena na 22 °C nebo méně. Teplota se může měnit o 2 °C více nebo méně na přání zákazníka. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z nepoužívá v ubytovacím objektu klimatizaci. V zimních měsících je nastavena teplota ve společných prostorách na 23 °C. V letních měsících se nevytápí s výjimkou chladných dnů a přání zákazníka.

Řešení: Podnik Z musí nastavit teplotu o stupeň nižší.

- **Automatické vypínání zařízení pro vytápění, ventilaci, klimatizaci**

Automatickým vypínáním při otevření oken a při odchodu musí být opatřeny systémy pro vytápění, ventilaci a klimatizaci, které byly nainstalovány během vlastnění certifikátu. Pokud podnik rekonstruuje v době vlastnění certifikátu, musí být v renovovaných ubytovacích prostorech nainstalovány automatické systémy, jako jsou čidla a centralizované klíče, které zajistí při odchodu z místnosti zhasnutí všech světel. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: V chodbách a před vchodem ubytovacího zařízení jsou nainstalována čidla ovládající osvětlení. V místnostech pokojů a ve společných prostorách jsou hosté pomocí informačních vývěsek upozorňovány na nepříliš dlouhé větrání a vytápění v jednu chvíli zároveň.

Řešení: Podnik Z není certifikován ekoznačkou, a proto se ho toto kritérium netýká.

- **Venkovní topidla a venkovní klimatizace**

Pro turistické ubytování je zakázáno využívání zařízení, které slouží pro venkovní topení nebo klimatizaci. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z nevyužívá žádná taková zařízení.

Řešení: Kritérium je splněno.

- **Odběr elektřiny od dodavatelů využívajících obnovitelné zdroje**

Nabízí-li jeden až čtyři dodavatelé energií v místě turistického ubytování individuální ekologické tarify s 50 % elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů, zařízení musí odebírat nejméně 50 % elektřiny z obnovitelných zdrojů. V případě, lze toto splnit odebíráním aspoň 50 % podílu energie z obnovitelných zdrojů od více dodavatelů tzv. v rámci odděleného nákupu. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Pokud se v okolí, kde se nachází turistické ubytování, nachází nejméně pět dodavatelů energií nabízející 100 % tarify za dodání energií z obnovitelných zdrojů, musí ubytování odebírat 100 % elektřiny z obnovitelných zdrojů. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z odebírá veškerou energii z obnovitelných zdrojů od jednoho dodavatele.

Řešení: Podnik Z oběma možnostem pro splnění vyhovuje.

- **Uhlí a topné oleje**

Turistická ubytování nesmí využívat pro zdroj energie topné oleje ani uhlí, které obsahují více než 0,1 % síry. Toto kritérium se týká jen těch ubytovacích zařízení, které mají samostatný systém vytápění. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z pro vytápění používá jen tepelné čerpadlo.

Řešení: Kritérium je podnikem Z splněno.

4.1.3 Kritéria týkající se vody

- **Koupelnové baterie a sprchy**

Pro podnik toto kritérium znamená, že průměrný průtok vody u umyvadlových a sprchových baterií nesmí překročit 8,5 l/min. Pro podniky, které mají nainstalované vany, dešťové sprchy nebo masážní sprchy se těchto vyjmenovaných zařízení podmínka netýká. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Umyvadlové baterie splňují podmínku, ale sprchové nikoliv. Sprchové mají výrazně vyšší průtok vody.

Řešení: Řešením jsou vložky zajišťující nižší průtok vody až o 90 %.

- **Toalety a pisoáry**

Žádný pisoár v ubytovacím komplexu se nesmí nepřetržitě splachovat. Toalety, které byly nainstalovány v době vlastnění certifikátu, nesmí jejich účinné spláchnutí přesáhnout 4,5 l. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Nedávno v penzionu probíhala rekonstrukce, během které došlo i k výměně toalet za ekologičtější s účinným spláchnutím nižším než 4,5 l. Pisoáry, které jsou v budově nainstalovány, fungují na principu inteligentního splachování.

Řešení: Toto kritérium je splněno a není třeba nic měnit.

- **Snižování množství praného prádla opětovným používáním ručníků a lůžkovin**

Intervaly, v jakých jsou ložní prádla a ručníky vyměňovány, jsou stanoveny v akčním plánu organizace. Výměna by neměla rozhodně probíhat každý den s výjimkou situací, kdy si o to host výslovně požádá. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z vyměňuje hostům ručníky a lůžkoviny každý druhý den. V prostorách koupelen v ubytovacích místnostech jsou umístěny informační plakáty, které vyzívají hosty k jejich méně časté výměně. Na cedulce jsou vypsány důvody, proč by se tak měl host rozhodnout a tak šetrněji nakládat s životním prostředím. Hostům je připravena cedulka na kliku pokoje, díky které dají najevo, zda jejich výměnu chtějí odložit či nikoliv.

Řešení: Toto kritérium je podnikem Z splněno.

4.1.4 Kritéria týkající se odpadu a odpadních vod

- **Plán k omezování odpadu ze stravovacích služeb**

Ve stravovacím zařízení se nesmějí používat jednoporcová balení trvanlivých potravin s výjimkou čajových sáčků. Turistické ubytování by mělo vést nabídku jídla pro své hosty tak, aby minimalizovala potravinový odpad vzhledem k podléhající zkáze některých potravin. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: V restauraci jsou hostům připraveny jednorázové pytlíčky s cukrem.

Řešení: Podnik Z pro splnění tohoto kritéria musí pořídit nádoby na dochucovadla pokrmů.

- **Předměty na jedno použití**

Na pokojích nesmějí být dávány hostům jednorázové toaletní potřeby, jako jsou například šampony, mýdla a kartáčky. Ani v restauraci či baru nemají být k dispozici jednorázové stravovací předměty. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: U umyvadel na pokojích jsou nainstalované dávkovače na mýdla na ruce, ale ve sprchových koutech toto zařízení chybí. Podnik Z nabízí svým hostům v ubytovací jednotce jednorázové sprchové gely.

Řešení: Podnik Z pro splnění tohoto kritéria musí pořídit znovu doplnitelné dávkovače na sprchové gely.

- **Třídění odpadu a jeho zasílání k recyklaci**

V ubytovacím zařízení musí být hostům k dispozici třídící nádoby na odpad, který je třízen na doporučení místních zařízení pro nakládání s odpady. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: V kuchyni se odpad třídí na směsný, plasty, papíry, kovy, tetrapaky a bioodpad. Avšak pro hosty v ubytovacím zařízení nejsou k dispozici žádné kontejnery na tříděný odpad s popisovými tabulemi.

Řešení: Je zapotřebí zakoupit třídící kontejnery do prostor ubytovacího zařízení, které budou srozumitelně popsány. S jejich používáním budou při vstupu do komplexu seznámení hosté.

4.1.5 Další kritéria

- **Zákaz kouření ve společných prostorách**

Ve společných prostorách objektu a v nejméně 80 % ubytovacích prostor je zakázáno kouřit. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: V celém objektu podniku Z je zakázáno kouřit. Kouření je možné pouze ve venkovních prostorách mimo objekt.

Řešení: Toto kritérium podnik Z splňuje.

- **Podpora dopravních prostředků šetrnějších k životnímu prostředí**

Pokud ubytovací zařízení má zřízené internetové schránky, je nutné na nich zveřejnit informace o dostupné šetrnější dopravě v okolí. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Ubytovací zařízení používá i webové stránky, na kterých jsou hostům k dispozici informace o dopravě v okolí.

Řešení: Toto kritérium podnik Z splňuje.

- **Informace uváděné na ekoznačce**

Na štítku, který je pro podniky nepovinný, musí být napsány doslovné informace, které jsou k dispozici k naleznutí v pokynech pro používání loga ekoznačky. Informace například uvádí, že turistické ubytování využívá obnovitelné zdroje a funguje v souladu s ochranou životního prostředí. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení a řešení: V případě, kdyby podnik Z ekoznačku získal, používal by ji v souladu s pravidly pro využívání této ekoznačky.

4.2 Nepovinná kritéria

Ubytovací zařízení musí splnit několik nepovinných kritérií, aby dosáhlo požadovaného počtu bodů. Nepovinných kritérií je celkem 45 a každé z nich je určitým počtem bodů ohodnoceno. Jelikož podnik Z nabízí stravovací služby, nedává k dispozici zelenou plochu ani nenabízí tělovýchovné zařízení, musí získat minimálně 23 bodů v nepovinných kritériích. Nepovinná kritéria, která byla vybrána pro podnik Z, jsou popsána v následujících odstavcích. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Kritéria v oblasti celkového řízení

- Žádné kritérium nebylo z této skupiny vybráno

Energetická kritéria

- Regulace teploty a izolace oken (až 4 body)
- Automatické vypínání zařízení a přístrojů (až 4,5 bodu)
- Elektrické osoušeče rukou s čidlem přiblížení (1 bod)
- Odběr elektřiny od dodavatelů využívajících obnovitelné zdroje (až 4 body)

Kritéria týkající se vody

- Účinnost vodovodního příslušenství: koupelnové baterie a sprchy (až 4 body)
- Spotřeba vody praček (3 body)
- Využívání dešťové a šedé vody (až 3 body)

Kritéria týkající se odpadu a odpadních vod

- Nabízení nápojů (2 body)
- Kompostování (až 2 body)

Další kritéria

- Zákaz kouření na pokojích (1 bod)
- Sociální politika (až 2 body)
- Nabízení dopravních prostředků šetrnějších k životnímu prostředí (až 2,5 bodu)
- Místní a ekologické produkty (až 4 body)

Obrázek 13: Vybraná nepovinná kritéria

Zdroj: vlastní zpracování dle (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

4.2.1 Energetická kritéria

- **Regulace teploty a izolace oken**

Pro získání dvou bodů musí být v každém pokoji nainstalován systém regulace teploty, který může ovládat sám host. V letních měsících se teplota v režimu chlazení nastavuje na 22 °C nebo více a v zimním období se teplota v pokoji nastavuje v režimu vytápění také na 22 °C nebo méně. V případě, že 90 % oken v klimatizovaných nebo vytápěných pokojích a společných prostorách jsou izolována nejméně přinejmenším dvojitého skla, podnik dosáhne dalších dvou bodů. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z v ubytovacích místnostech má nainstalovaný systém regulace teploty, kterou nastavuje na 23 °C a okna má zaizolována dvojitým zasklením.

Řešení: Pro získání všech 4 bodů, podnik sníží teplotu v pokojích pro hosty o jeden stupeň.

- **Automatické vypínání zařízení a přístrojů**

Za každou podmínku v tomto kritériu turistické ubytování získá 1,5 bodu tedy celkem 4,5 bodu. První podmínkou, kterou může turistické ubytování splnit je, když 90 % pokojů bude opatřeno automatickým vypínáním pro vytápění, ventilaci a klimatizaci při otevření oken a při odchodu hosta z místnosti. Pro získání dalšího 1,5 bodu je třeba, když 90 % pokojů bude mít zařízeno automatické vypínání zhasínání světel při odchodu hosta z místnosti. Poslední 1,5 bod může ubytovací zařízení získat tím, že 90 % světel nacházejících se ve venkovních prostorách jsou vybavena automatickým systémem zhasínání a rozsvěcení na čidlo přiblížení. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z využívá automatický systém zhasínání světel nacházejících se před vchodem do budovy a na chodbách uvnitř.

Řešení: Podnik Z je schopen získat pouhých 1,5 bodu, díky automatickému zhasínání a rozsvěcení světla před budovou.

- **Elektrické osoušeče rukou s čidlem přiblížení**

Zařízení pro osoušení rukou musí být opatřeny čidlem přiblížení nebo být označeny štítkem ISO typu I. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z na sociálních zařízení nacházející se ve společných prostorách budovy nemá nainstalované žádné vysoušeče rukou.

Řešení: Pro splnění kritéria a dosáhnutí 1 bodu, podnik Z musí pořídit vysoušeče s čidlem přiblížení nebo ty s označením ISO typu I.

- **Odběr elektřiny od dodavatelů využívajících obnovitelné zdroje**

V případě splnění tohoto kritéria může turistické ubytování získat celkem až 4 body. Pro získání 4 bodů, musí turistické ubytování sjednat s dodavatelem energií individuální sazbu dodávání energie, která bude výhradně jen z obnovitelných zdrojů energie. V případě, že společnost bude odebírat energii ze 100 % obnovitelných zdrojů, ale on různých dodavatelů, obdrží pouze 3 body. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z odebírá 100 % energii z obnovitelných zdrojů výhradně od jednoho dodavatele energií.

Řešení: Kritérium je splněno a podnik získal celkem 4 body.

4.2.2 Kritéria týkající se vody

- **Účinnost vodovodního příslušenství: koupelnové baterie a sprchy**

U sprch nesmí být překročen limit průtoku vody 7 l/min a u umyvadlových baterií 6 l/min. Za splnění průtoku vody podnik může dosáhnout 2 bodů. Další 2 body získá za používání koupelnových baterií a sprch označených ekoznačkou EU nebo štítek ISO typu I, kterých musí být nejméně polovina z používaných baterií. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Umyvadlové baterie nainstalované v podniku Z nepřesahují limit 6 l/min. Sprchové baterie jsou nevyhovující limitu a mají výrazně vyšší průtok okolo 16 l/min.

Řešení: Podniku Z je doporučeno zakoupit vložky do baterií snižující průtok vody až o 90 %. Vložky jsou jednoznačně menším nákladem než pořízení zcela nových baterií odpovídající limitu. Podnik Z instalací vložek do baterií získá alespoň 2 body.

- **Spotřeba vody praček**

V případě, že podniky využívají pračky pro domácnost, musí se jejich spotřeba rovnat hodnotě, která je stanovena, nebo být nižší za použití programu na praní bavlny při teplotě 60 °C. Například pračka pro domácnost o kapacitě 8 kg nesmí přesáhnout limit 56 litrů za jeden cyklus. Pokud ubytování využívá k praní prádla profesionální pračku, tak jejich spotřeba vody musí být nižší nebo se rovnat 7 l/kg praného prádla. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z ve svém ubytovacím zařízení používá profesionální pračku o kapacitě 10 kg prádla se spotřebou vody nižší než 7 l/kg praného prádla.

Řešení: Podnik splňuje kritérium a dosáhnul 3 bodů.

- **Využívání dešťové a šedé vody**

Turistické ubytování musí mít k dispozici alternativní zdroje vody, které budou sloužit k jiným účelům, než k čemu je využívána užitková a pitná voda. Pokud podnik využívá regenerovanou vodu nebo šedou vodu z prádelny, sprch nebo umyvadel, obdrží jeden celý bod. Druhý bod může získat za sbírání dešťové vody ze střechy. Poslední bod lze získat, díky kondenzátu ze systémů pro vytápění, ventilaci a klimatizaci. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z nesplňuje ani jedno ze tří kritérií. Podniku je doporučeno zařídit nádoby pro odběr dešťové vody, které budou sloužit pro obstarávání květin v okolí domu. Tato změna byla vybrána z důvodu nejmenšího zásahu do domu a nejnižších nákladů na jejich pořízení.

Řešení: Podnik Z pro získání 1 bodu musí pořídit nádoby, které budou sloužit pro zachycení dešťové vody ze střechy.

4.2.3 Kritéria týkající se odpadu a odpadních vod

- **Nabízení nápojů**

Nabízí-li turistické ubytování restaurační služby nebo obchody a prodejní automaty, musí být nejméně 50 % nápojů nabízeno ve vratných nádobách. Splní-li toto procento, podnik dosáhne jednoho celého bodu. Pokud se podniku podaří nabízet tyto nápoje alespoň z větší části a to nejméně 70 %, podnik dosáhne celých dvou bodů. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z nabízí nápoje ve vratných obalech ze skla. Přibližně 85 % nápojů jsou nabízeny ve znovu doplnitelných obalech.

Řešení: Podnik Z dosáhnul 2 bodů.

- **Kompostování**

Turistické ubytování musí třídit a následně kompostovat nebo zužitkovat k výrobě bioplynu nejméně jednu z následujících položek: zahradní odpad, potravinový odpad ze stravovacích služeb, biologicky rozložitelné produkty a biologicky rozložitelný odpad, který vytvoří hosté na pokojích. Tato kategorie se hodnotí 1 bodem za každou kategorii, ale maximálně 2 body. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z využívá kompost k rozkladu potravinového odpadu ze stravovacích služeb a odpadu vyprodukovanými hosty.

Řešení: Podnik Z splňuje dvě kritéria a dosahuje 2 bodů.

4.2.4 Další kritéria

- **Zákaz kouření na pokojích**

Na pokojích nebo v pronajímaných ubytovacích místech se nesmí kouřit a musí tam platit přísný zákaz. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: V celém objektu podniku Z je zakázáno kouřit.

Řešení: Tento bod je splněn a podnik Z dosáhnul 1 bodu.

- **Sociální politika**

Sociální politika musí být součástí turistického ubytování a v ní také zajišťující sociální výhody pro své zaměstnance. Podnik může svým zaměstnancům umožnit čas na vzdělávání, bezplatnou stravu nebo stravenky, bezplatné uniformy a pracovní oděvy, slevu na výrobky a služby v ubytovacím zařízení, dotovaný systém udržitelné dopravy a podporu k získání úvěru na bydlení. Za každou přednost podnik získá 0,5 bodu avšak maximálně 2 body. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z svým zaměstnancům poskytuje bezplatně stravu a pracovní oděvy.

Řešení: Podnik Z splňuje dvě položky, a proto dosahuje 1 bodu.

- **Nabízení dopravních prostředků šetrnějších k životnímu prostředí**

Ubytování musí nabídnout svým hostům alternativní dopravní prostředky, které jsou šetrnější k životnímu prostředí. Může se jednat o elektrická vozidla pro službu vyzvedávání hostů nebo pro volnočasové aktivity, dobíjecí stanice pro elektrická vozidla nebo alespoň jedno jízdní kolo na každých 5 pokojů. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Podnik Z nabízí službu půjčení cyklistických kol, kterých má celkem 6.

Řešení: Jelikož podnik Z nabízí jen k zapůjčení kola, obdrží jen 1 bod.

- **Místní a ekologické produkty**

V průběhu celodenního stravování musí být v nabídce alespoň dva potravinářské produkty, které pochází z místních zdrojů a jsou sezónní. Za tuto položku podnik může obdržet 1 bod. Další 1 bod podnik získá za aktivní spolupráci s místními dodavateli zboží a služeb. Pokud jsou alespoň dva výrobky používané při přípravě pokrmů nebo prodávány každý den, který jsou pěstovány v rámci ekologického zemědělství, podnik získá 1 bod. V případě, nabízí-li turistické ubytování takové produkty čtyři, získá 2 body. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299)

Posouzení: Od místních farmářů podnik Z odebírá výhradně sezónní ovoce a zeleninu.

Řešení: Podnik Z splňuje první zmíněné kritérium a dosahuje 1 bodu.

V případě splnění všech nepovinných kritérií by podnik Z dosáhnul celkem 24,5 bodu.

5 Shrnutí a formulace závěrečných doporučení

Stanovená doporučení podniku Z byla konzultována s paní vedoucí provozu podniku X. Paní vedoucí provozu poskytla zpětnou vazbu pro jejich okomentování, ve které se vyjádřila, že by se rozhodně podle takového plánu mohl podnik řídit a mohl by být tak transformován na ekologické ubytovací zařízení.

Aby podnik dosáhnul splňujících povinných kritérií je zapotřebí zavést v podniku Z systém environmentálního řízení, který bude zpřístupněn jak zaměstnancům, tak svým hostům. Školení zaměstnanců není v dostatečné míře splněno, a proto je doporučeno zavést pro ně školení v environmentální oblasti. Zaměstnance je nutné seznámit s požadavky na ochranu životního prostředí a umožnit jim přístup k písemným materiálům. Se školením zaměstnancům úzce souvisí informovanost hostů v oboru ochrany životního prostředí. Je třeba, aby podnik Z vytvořil i písemné materiály pro hosty a v jejich prezentaci zaškolil osoby pracující na pozici recepční. V letních měsících musí podnik Z nastavit teplotu ve společných prostorách v režimu chlazení na 22 °C nebo více a v zimním období v režimu vytápění nastavit na 22 °C nebo méně.

V restauraci podniku Z jsou hostům dávány k dispozici jednorázová balení cukrů, která jsou v rozporu s kritériem. Podniku Z je doporučeno nakoupit znovu doplnitelné dávkovače na cukr, ke kterým budou míst hosté přístup. Podnik Z dává na pokojích k dispozici svým hostům jednorázová balení sprchových gelů, která nesplňují jedno z kritérií. Podniku Z je doporučeno zakoupit znovu doplnitelné dávkovače na sprchové gely a umístit je přímo do sprchového kouta na pokojích. Podnik Z, který chce získat ekoznačku, musí dát hostům k dispozici buď na pokojích nebo na každém podlaží či centrálním místě budovy nádoby na tříděný odpad. V tomto případě je navrženo umístění třídících kontejnerů jak do pokojů, tak i do chodeb ubytovacího zařízení pro lepší manipulaci s odpadem.

Tabulka 2: Náklady na splnění povinných kritérií

Náklady na splnění povinných kritérií				
Kritérium	**Konkrétní změna**	**Náklady**		
		Produkt	**Počet**	**Celková cena**
Plán k omezování odpadu ze stravovacích služeb	Nádoby na dochucovadla pokrmů	Cukřenka	15 ks	1 700 Kč
Předměty na jedno použití	Znovu doplnitelné dávkovače na hygienické potřeby	Dávkovač	9 ks	3 600 Kč
Třídění odpadu a jeho zasílání k recyklaci	Třídící kontejnery a popisky	Kontejner do pokoje	9 ks	4 500 Kč
		Kontejner na chodbu	2 ks	2 000 Kč
NÁKLADY CELKEM	**11 800 Kč**			

Zdroj: vlastní zpracování

Aby mohl podnik Z získat ekoznačku a splnit i nepovinná kritéria, musí v pokojích pro hosty nastavit pokojovou teplotu o stupeň nižší, než jak byl zvyklý doposud. Podnik Z na žádných toaletách v ubytovacím zařízení neměl instalovaná zařízení pro vysoušení rukou s čidlem přiblížení. Pro splnění tohoto kritéria je důležité taková zařízení pořídit a umístit je na toalety nacházejících se ve společných prostorách. Nepovinné kritérium týkající se sprchovým baterií, je jedno z nesplňujících podnikem, které úzce souvisí s povinným kritériem, které také nesplňuje. Pro získání bodů z nepovinného kritéria je nutné, aby podnik Z investoval do takových vložek, jejichž instalace dosáhne environmentálnímu limitu průtoku vody. Splněním tohoto nepovinného kritéria dojde zároveň ke splnění povinného kritéria týkající se omezení průtoku vody. Posledním kritériem, kterému podnik Z nevyhovuje, je neodebírání a následné nevyužívání dešťové vody. Ke splnění kritéria podnik Z by měl pořídit nádoby na odběr dešťové vody.

Tabulka 3: Náklady na splnění nepovinných kritérií

Náklady na splnění vybraných nepovinných kritérií				
Kritérium	**Konkrétní změna**	**Náklady**		
		Produkt	**Počet**	**Celková cena**
Elektrické osoušeče rukou s čidlem přiblížení	Osoušeče s čidlem přiblížení	Osoušeč rukou	2 ks	7 000 Kč
Účinnost vodovodního příslušenství: koupelnové baterie a sprchy	Sprchová baterie nesmí překročit 7 l/min	Vložka do baterie	9 ks	900 Kč
Využívání dešťové a šedé vody	Nádoba na odběr dešťové vody	Nádoba na dešťovou vodu	2 ks	2 000 Kč
NÁKLADY CELKEM	**9 900 Kč**			

Zdroj: vlastní zpracování

Prvním krokem podniku Z pro získání ekoznačky je splnění všech povinných kritérií a vybraných nepovinných kritérií. Tabulka 2 a tabulka 3 vyobrazuje konkrétní produkty a zboží včetně jejich přibližných cen, které jsou nutné pro splnění kritérií nakoupit a následně nainstalovat v podniku Z. Celkové náklady na splnění povinných i nepovinných kritérií dohromady činí 21 700 Kč. Instalace takových to produktů nevyžaduje mnoho časového prostoru. Za to vytvoření environmentálního řízení, zapojení svých zaměstnanců do environmentální politiky včetně jejich školení vyžaduje opravdu mnohem větší časové možnosti.

I přesto, že celková cena nákladů na nákup zboží činí 21 700 Kč, je podniku doporučeno počítat s finanční rezervou ve výši přibližně 1/3 celkových nákladů. Rezerva zajistí podniku uhrazení oprav případného rozbití produktů při jejich instalaci. Rezerva je také doporučena z důvodu kolísání cen produktů na trhu.

Při výpočtu nákladů byly zahrnuty ceny produktů nižší a střední cenové třídy. V případě nákupu dražších často designových produktů je nutné počítat s vyššími náklady, které nemusí pokrýt ani připočtená rezerva.

Podniku Z je doporučeno nakoupit produkty a zboží v nejbližší možné době a to v horizontu 2 měsíců. Jejich takřka brzká instalace umožní personálu zavést plynulý provoz s novými

produkty. Aktivity týkající se environmentálního řízení a následného zapojení zaměstnanců počítaje v to školení je doporučeno rozložit na zbytek tohoto roku z důvodu časové i studijní náročnosti. Podání žádosti o ekoznačku, která je obsažena v příloze B, je podniku Z navrhnuto na příští rok na přelomu zimní/jarní sezóny, kdy obvykle bývá v ubytovacím zařízení klidnější provoz.

I přesto, že si podnik může vybrat ze dvou typů ekoznaček, je podniku doporučen výběr české ekoznačky a to Ekoznačky šetrné služby. Ubytování působí na českém trhu a převážní zájemci o ubytovací služby jsou z České republiky. Podniku není doporučeno žádat o obě ekoznačky z důvodu vyšších nákladů na jejich certifikaci a případnou recertifikaci. Jakožto mikropodnik by náklady na certifikaci a roční poplatek pro českou ekoznačku činily 7 500 Kč, viz příloha A. V případě, že by se majitel podniku rozhodnul i pro ekoznačku EU, náklady na registrační poplatek včetně ročního poplatku pro obě značky by byly celkem rovných 18 000 Kč.

Po podání žádosti dojde k přezkoumání uvedených skutečností a bude provedeno rozhodnutí o udělení ekoznačky.

Když se podniku podaří úspěšně projít všemi těmito body, dostává se do fáze, kdy dojde k jeho certifikaci a stává se tak ekologickým ubytováním.

Závěr

Bakalářská práce se zabývala transformací neekologického ubytovacího zařízení na ekologicky zaměřené. Transformace se řídila sestaveným plánem, který zdůrazňoval kroky, podle kterých se podnik mohl řídit. Podkladem a inspirací pro zpracování transformace byla samotná rešerše provedená v bakalářské práci a řízený rozhovor se zaměstnankyní z prozatím a momentálně jediného ekologického ubytovacího zařízení na území České republiky.

Nedílnou součástí transformačního plánu bylo seznámení se všemi povinnými i vybranými nepovinnými kritérii legislativního dokumentu. Následně byl proveden rozbor každého kritéria a to z hlediska stavu podniku Z před transformací. V případě, že podnik Z nevyhovoval požadovaným kritériím, bylo navrhnuto řešení pro jejich splnění. V oblasti nepovinných kritérií musí podnik Z splňovat určitý počet bodů a to nejméně 23. S navrhnutými nepovinnými kritérii by podnik Z dosahoval celkem 24,5 bodů a tím by ubytovací zařízení splnilo požadované minimum bodů. Nepovinná kritéria byla vybrána takovým způsobem, aby se jednalo o co nejméně nákladné úpravy v ubytovacím zařízení nebo byla zvolena ta kritéria, kterým podnik Z před transformací již vyhovoval.

Proto, aby se mohlo ubytovací zařízení stát ekologickým, musí nejprve splnit všechna kritéria, kterým momentálně nevyhovuje. K jejich vyhovění je nutno počítat s náklady v přibližné výši 22 tisíc Kč. Podniku je ovšem doporučeno zajištění finanční rezervy ve výši 1/3 nákladů na splnění všech kritérií. Transformujícímu podniku bylo doporučeno během letošního roku splnit nevyhovující kritéria a podání žádosti o poskytnutí a užívání ochranné známky odložit na příští rok 2022 na období mezi zimní a jarní sezónou z důvodu nižší obsazenosti ubytovacího zařízení. Podniku bylo navrhnuto zažádat o českou ekoznačku, čímž by náklady na certifikaci činily 7 500 Kč včetně ročního poplatku.

Pro jiné podniky uvažující do budoucna o své transformaci na ekologické ubytovací zařízení může sloužit tato bakalářská práce příkladem jak na takovou transformaci nahlížet a jak ji provést. Vzhledem k sepsání udržitelné podnikové výkonnosti může být práce nástrojem pro podnikatele k ucelení myšlenek a uvedením do problematiky.

Seznam použité literatury

BARBU, Cristina, Mihail NEGULESCU a Irina BARBU, 2012. A THEORETICAL STUDY BETWEEN THE TWO ENVIRONMENTAL MANAGEMENT SYSTEMS: ECO MANAGEMENT AUDIT SCHEME - EMAS - AND ISO 14000: ECO MANAGEMENT AUDIT SCHEME - EMAS - AND ISO 14000. *Journal of Environmental Management & Tourism*. Craiova: ASERS Ltd, **3**(2), 59-69. ISSN 20687729. Dostupné také z: https://search.proquest.com/scholarly-journals/theoretical-study-between-two-environmental/docview/1282103321/se-2?accountid=17116

BLÁHA, Jiří a Martin ČERNEK, 2015. *Podnikatelská etika a CSR*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava. ISBN 978-80-248-3828-1.

Co je udržitelný rozvoj, 2021. In: *Týden udržitelnosti* [online]. Praha: Evropský týden udržitelného rozvoje [cit. 2021-03-29]. Dostupné z: https://www.tydenudrzitelnosti.cz/o-projektu/

Commission Recommendation of 6 May 2003 concerning the definition of micro, small and medium-sized enterprises (notified under document number C(2003) 1422). In: *Úřední věstník Evropské unie*. ročník 46, L 124, 20.5.2003, s. 36–41. ISSN 1725-2555. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2003.124.01.0036.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2003%3A124%3ATOC

Corporate Governance, c2005-2020. In: *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. Praha: MPO [cit. 2021-04-24]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/dokument2566.html

Často kladené otázky – Technická normalizace, 2021. In: *ÚNMZ* [online]. Praha: ÚNMZ [cit. 2021-03-04]. Dostupné z: https://www.unmz.cz/caste-dotazy/casto-kladene-otazky-technicka-normalizace/

ČSN EN ISO 14001:2016, 2016. *KOMENTOVANÉ VYDÁNÍ NORMY ČSN EN ISO 14001:2016: systémy environmentálního managementu - Požadavky s návodem pro použití*. Praha: Česká společnost pro jakost.

ČSN EN ISO 14001:2016, c2000-2018. In: *Technické normy* [online]. ISO-normy.cz [cit. 2021-02-09]. Dostupné z: http://www.iso-normy.cz/ISO_14001.html

Ekologická firma, c1997-2021. In: *BusinessInfo.cz* [online]. Praha: CzechTrade [cit. 2021-04-16]. Dostupné z: https://www.businessinfo.cz/clanky/spolecensky-odpovedna-ekologicka-zelena-nebo-udrzitelna-firma-jak-se-v-tom-vyznat/

Ekoznačení v EU, 2021. In: *CENIA* [online]. Praha: CENIA [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: https://www.cenia.cz/2020/10/26/ekoznaceni-v-eu/

Ekoznačení, 2021. In: *Ekoznacka* [online]. Praha: CENIA [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: https://ekoznacka.cz/

Ekoznačka EŠV a EŠS, 2021. In: *Ekoznacka* [online]. Praha: CENIA [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: https://ekoznacka.cz/ekoznaceni/ekoznacka-esv-a-ess

Ekoznačka EU, 2021. In: *Ekoznacka* [online]. Praha: CENIA [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: https://ekoznacka.cz/ekoznaceni/ekoznacka-eu

EMAS, c2008–2020. In: *Ministerstvo životního prostředí* [online]. Praha: Ministerstvo životního prostředí [cit. 2021-02-09]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/emas

ENVIRONMENTÁLNÍ MANAGEMENT, 2021. In: *NQA* [online]. Jihlava: NQA [cit. 2021-02-09]. Dostupné z: nqa.com/cs-cz/certification/systems/environmental-management-systems

EPSTEIN, Marc a Adriana BUHOVAC, 2014. *Making Sustainability Work: Best Practices in Managing and Measuring Corporate Social, Environmental, and Economic Impacts* [online]. 2nd ed. San Francisco: Berrett-Koehler Publishers [cit. 2021-04-25]. ISBN 9781609949952. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=eU7yAAAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false

GREEN MANAGEMENT, 2021. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2021-04-24]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/40090ab2-4f67-4a85-bce4-c1e78310772f/GetFile36.pdf

ISO 14001, 2021. In: *NQA* [online]. Jihlava: NQA [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: https://www.nqa.com/cs-cz/certification/standards/iso-14001

ISO 9001, 2021. In: *NQA* [online]. Jihlava: NQA [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: https://www.nqa.com/cs-cz/certification/standards/iso-9001

JENÍČEK, Vladimír a Jaroslav FOLTÝN, 2010. *Globální problémy světa: v ekonomických souvislostech*. V Praze: C.H. Beck. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-326-4.

Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle kategorie, 2021. In: *ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 2021-04-09]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=CRU01&z=T&f=TABULKA&filtr=G%7EF_M%7EF_Z%7EF_R%7EF_P%7E_S%7E_U%7E301_null_&katalog=31742&str=v38&c=v3~8__RP2019

KAŠPAROVÁ, Klára a Vilém KUNZ, 2013. *Moderní přístupy ke společenské odpovědnosti firem a CSR reportování*. 1. vyd. Praha: Grada. Management (Grada). ISBN 978-80-247-4480-3.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Miroslav CHODÚR, 2011. *Měření a řízení výkonnosti podniku*. Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-882-6.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER, 2017. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0563-2.

Kodex správy a řízení společností ČR [online], 2018. Praha: Czech Institute of Directors (CIoD) [cit. 2021-04-24]. ISBN 978-80-270-4403-0. Dostupné z: https://www.cginstitut.cz/wp-content/uploads/2018/12/Kodex-2018.pdf

KŘÍŽEK, Felix a Josef NEUFUS, 2014. *Moderní hotelový management: nové trendy a metody v řízení hotelů, aktualizované informace o hotelovém provozu a jeho organizaci, optimalizace provozu s ohledem na ekologii a etiku, praktické příklady a fotografická příloha*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4835-1.

MOLDAN, Bedřich, 2015. *Podmaněná planeta*. Druhé, rozšířené a upravené vydání. V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-2999-5.

MULAČOVÁ, Věra a Petr MULAČ, 2013. *Obchodní podnikání ve 21. století*. Praha: Grada. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4780-4.

MUNASINGHE, Mohan, 2019. *Sustainability in the Twenty-First Century: applying sustainomics to implement the sustainable development goals*. First published. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 978-1-108-40415-0.

NOVÁČEK, Pavel, 2010. *Udržitelný rozvoj*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-2514-6.

ORIEŠKA, Ján, 2010. *Služby v cestovním ruchu*. V Praze: Idea servis. ISBN 978-80-85970-68-5.

PAVLÁKOVÁ DOČEKALOVÁ, Marie, KOCMANOVÁ, Alena a Jiří HŘEBÍČEK, ed., 2013. *Měření podnikové výkonnosti*. Brno: Littera. ISBN 978-80-85763-77-5.

Poplatky, 2021. In: *Ekoznacka* [online]. Praha: CENIA [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: https://ekoznacka.cz/ekoznaceni/poplatky

Profil organizace, 2021. In: *CENIA* [online]. Praha: CENIA [cit. 2021-02-07]. Dostupné z: https://www.cenia.cz/o-cenia/profil-organizace/

Průvodce žadatele o ekoznačku, 2021. In: *Ekoznacka* [online]. Praha: CENIA [cit. 2021-04-07]. Dostupné z: https://ekoznacka.cz/sites/default/files/public-pages-content/Uzivatelsky_manual_ESV_ESS_2020_02.pdf

Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299). In: *Úřední věstník Evropské unie*. ročník 60, L 28, 2.2.2017, s. 9–43. ISSN 1977-0626. Dostupné také z: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2017.028.01.0009.01.CES&toc=OJ%3AL%3A2017%3A028%3ATOC

RŮČKOVÁ, Petra, 2019. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Finanční řízení. ISBN 978-80-271-2028-4.

ŠTĚRBA, Otakar, 2010. *Ekonomie a ekologie - antagonismus nebo symbióza?*. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc. ISBN 978-80-87240-51-9.

Ubytovací zařízení - metodika, 2021. In: *ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xb/ubytovaci-zarizeni-metodika

VODÁKOVÁ, Jana, 2016. *Výkonnost a její měření ve veřejném sektoru*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-013-5.

WAGNER, Jaroslav, 2009. *Měření výkonnosti: jak měřit, vyhodnocovat a využívat informace o podnikové výkonnosti*. Praha: Grada. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-2924-4.

Základní pojetí konceptu udržitelného rozvoje, 2021. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/informace,-aktuality,-seminare,-pracovni-skupiny/psur/uvodni-informace-o-udrzitelnem-rozvoji/zakladni-pojeti-konceptu-udrzitelneho-rozvoje

Seznam příloh

A. Postup pro získání ekoznačky 74
B. Žádost o poskytnutí a užívání ochranné známky 78

A. Postup pro získání ekoznačky

Aby mohlo ubytovací zařízení získat jednu ze značek je potřeba, aby zařízení splňovalo velmi přísná environmentální kritéria. Jedním z takových kritérií může být omezování spotřeby energií, vody a produkce odpadu. Ubytovací komplex by měl využívat obnovitelné zdroje energie a ke svícení využívat jen úsporné žárovky. K podporování životního prostředí by se měl zapojit i host v ubytování a to například tříděním odpadu, k regulaci teploty v pokoji, k zhasínání při odchodu nebo k omezení tekoucí vody při hygieně. (GREEN MANAGEMENT, 2021)

Přesně definovaná přísná kritéria pro splnění udělení ekoznačky, jsou uvedeny v ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování. (Rozhodnutí Komise (EU) 2017/175 ze dne 25. ledna 2017 o stanovení kritérií pro ekoznačku EU pro turistické ubytování (oznámeno pod číslem C(2017) 299) Rozhodnutí o kritériích je shodné i pro udělení domácího ekoznačení EŠV a EŠS. (konzultace se specialistkou environmentálního značení z agentury CENIA)

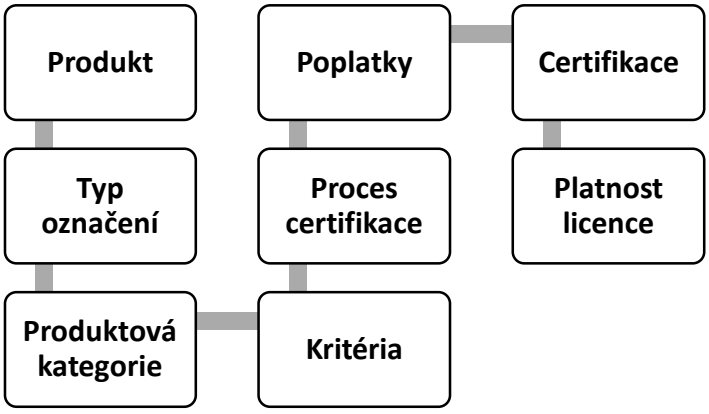

Obrázek: Postup získání ekoznačení

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Průvodce žadatele o ekoznačku, 2021)

Produkt

Výrobky nebo služby označené ekoznačkou slouží k orientaci spotřebitele, který má zájem o koupi výrobků či využití služeb šetrných k životnímu prostředí. Ekoznačení dokáže znamenitě odlišit výrobek či službu od konkurence a získat pozornost u potenciálního spotřebitele. Podat žádost o ekoznačení může takřka každý výrobce, dovozce, distributor, provozovatel služeb, velkoobchodník a maloobchodník, který se rozhodne své vyráběné produkty nebo nabízené služby certifikovat. (Průvodce žadatele o ekoznačku, 2021)

Typ označení

Jak již bylo zmíněno výše, existují dva systémy ekoznačení, které fungují na téměř totožném principu. Ekoznačka EŠV a EŠS působí na českém trhu, za to Ekoznačka EU funguje na společném trhu Evropské unie. Smysl obou značek je velmi podobný, a proto je možné v mnohých případech udělit obě dvě ekoznačky. (Průvodce žadatele o ekoznačku, 2021)

Produktová kategorie

Než podnik dojde k samotnému procesu certifikace, je nutné zjistit, zda daný výrobek či služba je vhodná k certifikaci. Tato informace je k dispozici právě v produktových kategoriích, na základě kterých jsou výrobky a služby rozděleny do několika skupin. Turistické ubytování se nachází v kategorii pro ekoznačku EU a Ekologicky šetrnou službu. Výrobky, které mohou získat oba dva typy ekoznaček, jsou například zpracovaný papír, prací prostředky, textil, obuv, elektronické displeje, nábytek a postelové matrace. Produkty, které mohou být označeny jen ekoznačkou EŠV jsou například tepelné izolanty, trubky a posypové materiály pro údržbu komunikací. Environmentální kritéria jsou vytvořena tak, aby braly v úvahu životní cyklus produktu nebo služby z hlediska jejich působení na životní prostředí. (Průvodce žadatele o ekoznačku, 2021)

Kritéria

Před samotným postupem certifikace je nutné, aby byla žadatelem podána žádost spolu s doklady, které potvrzují pravdivé splnění kritérií. Žádost, která nesmí být starší než 12 měsíců, bude následně prozkoumána společností CENIA. (Průvodce žadatele o ekoznačku, 2021)

Proces certifikace

Proces začíná u žadatele podáním žádosti o udělení ekoznačky skrz formulář spolu s potřebnými dokumenty. V průběhu 10 dnů bude zkontrolována správnost podaných spisů. V momentě, kdy bude vše v pořádku, budou podmínky pro splnění podání žádosti o ekoznačku splněny. Poté bude žadatel vyzván k uhrazení registračního poplatku. V následujícím kroku probíhá věcná kontrola žádosti, posouzení splňujících kritérií a inspekční kontrola u žadatele. Doba posuzování se pohybuje okolo 30 dní pro českou ekoznačku a přibližně 60 dnů pro ekoznačku EU. Po uplynutí doby bude certifikačním orgánem vydáno rozhodnutí a v případě splnění všech bodů bude udělen návrh na licenční

smlouvu. V momentě podpisu smlouvy a zaplacení poplatků se žadatel stává držitelem ekoznačky. (Průvodce žadatele o ekoznačku, 2021)

Poplatky

Tabulka: Poplatky za ekoznačku Ekologicky šetrného výrobku

Poplatky pro EŠV			
Druh žadatele	**Registrační poplatek**	**Roční poplatek**	**Recertifikační poplatek**
Velké podniky	20 000 Kč	-	2 000 Kč
Malé a střední podniky	15 000 Kč	-	
Mikropodniky	10 000 Kč	-	

Zdroj: vlastní zpracování dle (Poplatky, 2021)

Tabulka: Poplatky za ekoznačku Ekologicky šetrné služby

Poplatky pro EŠS			
Druh žadatele	**Registrační poplatek**	**Roční poplatek**	**Recertifikační poplatek**
Velké podniky	10 000 Kč	5 000 Kč	2 000 Kč
Malé a střední podniky	5 000 Kč	2 500 Kč	
Mikropodniky			

Zdroj: vlastní zpracování dle (Poplatky, 2021)

Tabulka: Poplatky za ekoznačku EU

Poplatky pro ekoznačku EU			
Druh žadatele	**Registrační poplatek**	**Roční poplatek**	**Recertifikační poplatek**
Základní sazba poplatku	9 000 Kč	15 000 Kč	2 000 Kč
Malé a střední podniky	6 750 Kč	11 250 Kč	
Mikropodniky		3 750 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování dle (Poplatky, 2021)

Podniky, které jsou registrovány v EMAS, se sníží registrační a recertifikační poplatek o 30 %. Společnosti certifikované podle ISO 14001 se sníží registrační a recertifikační poplatek o 15 %. Tyto podmínky platí pro oba typy ekoznačení a slevy není možné sčítat, vždy platí ta vyšší. (Poplatky, 2021)

Mikropodnik je vymezen jako zařízení, které zaměstnává méně než 10 zaměstnanců a jeho roční obrat nepřesahuje výši 2 miliónů EUR. Malý podnik je popsán jako organizace, která funguje s méně než 50 zaměstnanci a jeho roční obrat je nižší než 10 miliónů EUR. Střední podnik je takové zařízení, jejich počet zaměstnanců nepřesahuje 250 osob a roční obrat je nižší než 50 miliónů EUR. (Commission Recommendation of 6 May 2003 concerning the definition of micro, small and medium-sized enterprises (notified under document number C(2003) 1422)

Certifikace

V této fázi je držiteli licence elektronicky odesláno logo spolu s manuálem, který říká jak logo správně používat a certifikát podepsaný odborným pracovníkem Ministerstvem životního prostředí. Výrobek nebo služba je zapsána do seznamu označených výrobků a služeb, který je veřejný na webových stránkách certifikačního orgánu. V této fázi je držitel oprávněn k užívání ekoznačky a její logo využije jako propagaci produktu nebo služby. (Průvodce žadatele o ekoznačku, 2021)

Platnost licence

Platnost licence je stejná jako platnost kritérií, které jsou platné většinou 5 let. Po této době může dojít k prodloužení platnosti certifikace nebo ke změně kritérií. Automatické prodloužení licence nastává ve chvíli, kdy se prodlužuje platnost kritérií v dané produktové skupině, aniž by se v kritériích něco změnilo a současně držitel neodstoupil od smlouvy. Certifikační orgán vydá certifikát s aktuálním datem platnost. V situaci, kdy nastanou změny v kritériích, začíná přechodné období, během kterého jsou v platnosti původní kritéria. Během této doby se držitel může přizpůsobit změnám a podat žádost o prodloužení licence. (Průvodce žadatele o ekoznačku, 2021)

B. Žádost o poskytnutí a užívání ochranné známky

F11c ŽÁDOST

Žádost

o poskytnutí práva k užívání ochranné známky

☐ Ekologicky šetrná služba ☐ EU Ecolabel

Žádám o *(označte, prosím, platnou možnost)*

☐ poskytnutí práva k užívání ekoznačky

☐ prodloužení platnosti licence č. _____

Registrační číslo žádosti:

_____

(vyplní certifikační orgán)

Kategorie služeb *(označte, prosím, platnou možnost)*

☐ Turistické ubytování (dle tech. SME MŽP č. 43-2018/Roz. Komise EU č. 2017/175)

☐ Úklidové služby (dle tech. SME MŽP č. 74-2018/Roz. Komise EU č. 2018/680)

Žadatel

Jméno společnosti: _____

Adresa sídla: _____

Adresa provozovny: _____

IČ: _____ **Bankovní spojení:** _____

DIČ: _____ **Datová schránka (ID):** _____

Adresa webových stránek žadatele: _____

Kontaktní osoba (jméno; funkce; telefon; e-mail):

_____

_____

Souhlas GDPR: Tímto uděluji souhlas společnosti CENIA, české informační agentuře životního prostředí, se sídlem Vršovická 1442/65, 100 00 Praha 10, IČ: 45249130 (dále jen „Zpracovatel"), aby ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) zpracovávala osobní údaje, dle dokumentu Informace o zpracování osobních údajů žadatele/držitele licence ekoznačky EŠV /EŠS /EU Ecolabel zveřejněných na webových stránkách www.ekoznacka.cz.

Podpis kontaktní osoby . .....

Statutární orgán (jméno; telefon; e-mail):

Souhlas GDPR: Tímto uděluji souhlas společnosti CENIA, české informační agentuře životního prostředí, se sídlem Vršovická 1442/65, 100 00 Praha 10, IČ: 45249130 (dále jen „Zpracovatel"), aby ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) zpracovávala osobní údaje, dle dokumentu Informace o zpracování osobních údajů žadatele/držitele licence ekoznačky EŠV /EŠS /EU Ecolabel zveřejněných na webových stránkách www.ekoznacka.cz.

Podpis statutárního orgánu .....

Certifikáty

Je služba označena v nějakém jiném programu environmentálního značení? *)

☐ ANO* ☐ NE

**) Pokud ano, uveďte v jakém a přiložte kopii certifikátu.*

Poplatky

Žádáte o snížení výše registračního a ročního poplatku z důvodu registrace v systému EMAS nebo osvědčení certifikovaného systému environmentálního managementu podle ISO 14 001?

☐ ANO* ☐ NE

**) Pokud ano, přiložte k žádosti kopii osvědčení.*

Žádáte o snížení výše registračního a ročního poplatku z důvodu, že jste mikro-, malým nebo středním podnikem (ve smyslu doporučení Komise č. 2003/361/ES)?*)

☐ ANO* ☐ NE

Počet zaměstnanců _____ stav k roku _____

**) Pokud ano, uveďte počet zaměstnanců a přiložte k žádosti doklad (např. kopii formuláře Vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti pro Finanční úřad). Pro ověření ročního úhrnu čistého obratu doložte kopii formuláře Přiznání k dani z příjmů právnických osob za poslední zdaňovací období.*

Údaje o službě

_____

_____

Pokud se jedná o úklidové služby, následující část nevyplňujte, přejděte dále k závazkům žadatele.

Typ ubytování ☐ hotel ☐ kemp

Označte, prosím, typy nabízených služeb, které spadají pod vlastníka nebo vedení ubytovacího zařízení, přesahující rámec samotné ubytovací služby:

- ☐ stravovací služby
- ☐ zelené plochy k dispozici pro hosty
- ☐ rekreační nebo tělovýchovná zařízení
- ☐ wellness centrum, přístupné také nerezidentům

Rozsah (pokud se jedná o řetězec, uveďte, kolik poboček pod ekoznačkou bude zahrnuto):

_____

Popište, prosím, jakoukoliv speciální službu nebo aktivitu, kterou poskytujete mimo služby výše zmíněné:

_____

_____

Hrubý odhad počtu noclehů v přihlašovaném zařízení za rok:* _____

**) nepovinný údaj*

Hrubý odhad ročního zisku bez DPH za prodané noclehy v Kč*): _____

**) nepovinný údaj*

Závazky žadatele

Jako žadatel (statutární zástupce žadatele) o poskytnutí práva k užívání ochranné známky Ekologicky šetrný výrobek/Ekoznačky EU tímto prohlašuji, že jsem se seznámil s podmínkami Národního programu označování ekologicky šetrných výrobků a služeb a že:

1) Předložím dokumentaci prokazující splnění požadavků a kritérií stanovených pro příslušnou produktovou kategorii technickou směrnicí MŽP/Rozhodnutím Komise EU. Dle potřeby poskytnu doplňující informace a nezbytnou součinnost certifikačnímu orgánu. Dokumentace musí být přehledně uspořádána a seřazena tak, aby odpovídala pořadí kritérií uvedených v technické směrnici MŽP/Rozhodnutí Komise EU.

2) Potvrzuji, že výrobek splňuje environmentální kritéria pro poskytnutí práva k užívání ochranné známky Ekologicky šetrná služba/Ekoznačky EU, a zavazuji se k tomu, že bez zbytečného odkladu ohlásím certifikačnímu orgánu, jako výkonnému orgánu Národního programu označování ekologicky šetrných výrobků a služeb, jakékoliv závažné změny týkající se plnění environmentálních kritérií nebo výrobních postupů.

3) Souhlasím a přijímám standardní formu smlouvy o používání ekoznačky a smluvní postupy (práva a povinnosti) navržené certifikačním orgánem a beru na vědomí podmínky dohody platné po dobu trvání smlouvy.

4) Zavazuji se k poskytnutí pravdivých informací certifikačnímu orgánu, na jejichž základě se vypočte a hradí registrační poplatek za užívání ochranné známky Ekologicky šetrná služba/Ekoznačky EU. Současně se zavazuji k úhradě tohoto poplatku dle Pravidel o realizaci národního programu označování ekologicky šetrných výrobků a služeb a příslušných směrnic certifikačního orgánu.

5) Umožním certifikačnímu orgánu nebo jemu zmocněnému zástupci provést kontrolu, zda jsou plněny podmínky stanovené příslušnou technickou směrnicí MŽP/Rozhodnutím Komise EU, a při této kontrole budu poskytovat účelnou součinnost.

6) Přebírám zodpovědnost za správné a řádné užívání ochranné známky Ekologicky šetrná služba/Ekoznačky EU.

Závazky certifikačního orgánu

1) Certifikační orgán se přijetím žádosti zavazuje, že informace, které jsou obsaženy v této žádosti nebo jejích přílohách, využije výhradně jen ke zpracování posudku (souhrnné zprávy) o splnění podmínek pro poskytnutí práva k užívání ochranné známky Ekologicky šetrné služby/Ekoznačky EU a neposkytne je žádné třetí osobě. Pokud nedojde k uzavření licenční smlouvy, sdělí důvody výhradně žadateli.

2) Certifikační orgán potvrdí přijetí žádosti e-mailem na adresu kontaktní osoby uvedené v žádosti.

Přílohy k žádosti

Žádost je považována za kompletní, pokud jsou doručeny také doklady (protokoly, osvědčení, certifikáty, čestná prohlášení) o splnění environmentálních požadavků příslušné technické směrnice MŽP/Rozhodnutí Komise EU. Přílohy by měly být seřazeny a označeny dle příslušných kritérií.

Ostatní

Žádost bude registrována pouze v případě, když bude doručena na adresu CENIA, české informační agentury životního prostředí, na adresu Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10, pouze ve verzi s platným podpisem.

V případě, že žadatel disponuje elektronickým podpisem, je možné žádost akceptovat v elektronické verzi.

Ostatní dokumentaci prokazující splnění kritérií je možné zaslat v elektronické podobě.

V ..... dne .....

.....
Podpis žadatele a razítko